
MØTEINNKALLING

KONTROLLUTVALGET I RØROS KOMMUNE

Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører i henhold til Kommuneloven § 31.

MØTEDATO: **Tirsdag 21. november 2017**
KL.: **14:00**
STED: **Møterom 1. etg. Rådhuset**

SAKSLISTE

SAK NR.	INNHold
40/2017	Godkjenning av saksliste og innkalling
41/2017	Protokoll fra møte 21.09.17
42/2017	Forvaltningsrevisjon; Oppfølging av politiske vedtak i Røros kommune
43/2017	Kommunens bevilgninger til kirkelig fellesråd – kontrollutvalgets rolle
44/2017	Oppfølging av sak 22/17 – Kommunens behandling av merverdiavgift
45/2017	Årsplan og møteplan 2018
46/2017	Gjennomgang av kontrollutvalgets oppfølgingsliste
47/2017	Eventuelt
48/2017	Orienteringssaker
	15/17 - Korrespondanse vedrørende hytterrenovasjon
	16/17 - Oppfølging av tilsyn fra fylkesmannen
	17/17 - Epost i fra Richard Kollstrøm
	18/17 - brev fra Revisjon Fjell til Røros kommune
	19/17 - Tilsyn i fra Fylkesmannen

Vær oppmerksom på at den enkelte representant selv er ansvarlig for å følge med på eventuell inhabilitetsproblematikk i den enkelte sak. Den enkelte representant **må** selv kontrollere om det foreligger inhabilitet i noen saker og eventuelt varsle om dette til møtesekretæren. Dette uavhengig av om det har vært inhabilitet ved tidligere behandlinger av saken(e).

Fredag 10. november 2017

for
Ole Jørgen Kjellmark
leder i kontrollutvalget

Torill Bakken

Torill Bakken
Kontrollutvalg Fjell IKS

Kopi er sendt: Ordfører, Revisor, ekspedisjonen til offentlig gjennomsyn.

**Eventuelle forfall meldes til Kontrollutvalg Fjell IKS,
Torill Bakken tlf. 908 15 168 e-post: tb@kontrollutvalg fjell.no**

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS- BEHANDLER	MØTE- DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	21.11.17	40/17

Behandling av saken:

Saksnr.: 40/17
Utvalg: Kontrollutvalget

Møtedato:
21.11.17

Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksdokumenter:

- Saksliste til møte 21.11.17

Saksframlegg:

Saken er obligatorisk i alle møtene i utvalget.
Sakslisten er fastsatt i samråd med utvalgsleder.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Innkalling og saksliste til møte 21.11.17 godkjennes.

Behandling:

Kontrollutvalgets vedtak:

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS- BEHANDLER	MØTE- DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	21.11.17	41/17
Behandling av saken:				
Saksnr.: 41/17	Utvalg: Kontrollutvalget		Møtedato: 21.11.17	

Møteprotokoll fra møte 21.09.17

Saksdokumenter:

- Møteprotokoll fra møte 21.09.17 (vedlagt)

Saksframlegg:

Saken er obligatorisk på alle møter i kontrollutvalget.

Protokollen ble skrevet ut , godkjent og signert etter møtet. Den legges fram til orientering.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Den vedlagte møteprotokoll fra kontrollutvalgets møte 21.09.17 tas til orientering.

Behandling:

Kontrollutvalgets vedtak:

Røros kommune

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget

Møtested: Rådhuset
Møtedato: Torsdag 21. september 2017
Tid: Kl. 12:00
Saknr.: 30-39

Til stede på møtet:

Medlemmer:

Ole Jørgen Kjellmark - leder (sak 30-38)
John Helge Andersen - nestleder
Liv Marit Bekkos
Åse Berg
Aage Aas

Forfall:

Ingen

Merknad:

Nestleder trådte inn som leder i sak 39/17.

Andre:

Fra Kontrollutvalg Fjell IKS:	Torill Bakken
Fra Revisjon Fjell IKS:	Svein Magne Evavold
Fra Administrasjonen:	

Fra kommunen:

Møtet ble avsluttet kl. 14:30

Røros, 21. september 2017
Kontrollutvalg Fjell IKS

Torill Bakken

Neste ordinære kontrollutvalgsmøte er fastsatt til tirsdag 21. november 2017 kl. 14:00.

30/2017 Godkjenning av saksliste og innkalling

Sekretariatets forslag til vedtak:

Innkalling og saksliste til møte 21.09.17 godkjennes.

Behandling:

Første utsendelse av sakslisten inneholdt en feil. Sak 34/17 hadde fått feil tittel. Ny side ble utsendt dagen etter.

Sekretariatets forslag vedtas.

Kontrollutvalgets vedtak:

Innkalling og saksliste til møte 21.09.17 godkjennes.

31/2017 Godkjenning av protokoll fra møte 21.03.17

Sekretariatets forslag til vedtak:

Den vedlagte møteprotokoll fra kontrollutvalgets møte 09.05.17 godkjennes.

Behandling:

Sekretariatets forslag vedtas.

Kontrollutvalgets vedtak:

Den vedlagte møteprotokoll fra kontrollutvalgets møte 09.05.17 godkjennes.

32/2017 Budsjett for kontroll- og tilsynsfunksjonen i 2018

Sekretariatets forslag til innstilling:

Kontrollutvalget vedtar det fremlagte forslag til budsjett for 2018. Saken oversendes kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2018 kontroll- og tilsynsfunksjonen i Røros kommune med en ramme på kr 816.000.

Behandling:

Utvalget gikk igjennom postene. Det er behov for å øke kursbudsjettet. Total ramme blir da kr. 826.000.

Kontrollutvalgets innstilling:

Kontrollutvalget vedtar det fremlagte forslag til budsjett for 2018 med endringer foretatt i møtet. Saken oversendes kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2018 kontroll- og tilsynsfunksjonen i Røros kommune med en ramme på kr 826.000.

33/2017 Nummerert brev nr. 19 fra revisjonen: Kommunens behandling av merverdiavgift

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget ber rådmannen i Røros kommune besvare nummerert brev nr. 19 av 13. juni i fra Revisjon Fjell IKS innen 1. oktober 2017.

Behandling:

Sekretariatet delte ut svarbrev i fra regnskapskontoret i Holtålen mottatt i fra Røros kommune 13.09.17. Kontrollutvalget diskuterte saken og revisor supplerte med muntlig informasjon.

Kontrollutvalgets vedtak:

Kontrollutvalget ber rådmannen iverksette tiltak nevnt i brev fra Holtålen kommune av 13.09.17. Fristen 01. 12.17 skal overholdes.

Nødvendig opplæring av alle attestasjonsansvarlige i Røros kommune må snarest gjennomføres.

Kontrollutvalget følger opp saken.

34/2017 Prosjektbeskrivelse – Byggesaksbehandling

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner den framlagte prosjektbeskrivelsen av forvaltningsprosjektet "Byggesaksbehandling i Røros kommune" slik den foreligger.

Behandling:

Utvalget diskuterte prosjektbeskrivelsen. Problemstillingene ble diskutert og revisor noterte seg innspillene og vil endre beskrivelsen i henhold til diskusjonen.

Kontrollutvalgets vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner den framlagte prosjektbeskrivelsen av forvaltningsprosjektet "Byggesaksbehandling i Røros kommune" med endringer foretatt i møtet.

35/2017 Revisors beretning vedr. gavekonti 2015

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar revisjonsberetningene for regnskapsåret 2016 vedrørende gavekonti for Røros sykehjem, Gjøsvika sykehjem og hjemmetjenesten til etterretning.

Kontrollutvalget har merket seg at revisjonsberetningene for 2016 vedrørende Gjøsvika sykehjem og Røros sykehjem er avgitt med et forbehold.

Kontrollutvalget ber rådmannen sørge for at avvik påvist av revisor blir lukket.

Behandling:

Kontrollutvalget diskuterte saken.

Saken oversendes kommunestyret for endelig vedtak.

Kontrollutvalgets uttalelse til kommunestyret:

Forbeholdet i revisjonsberetningen for Gjøsvika sykehjem viser at det for 4. år på rad er foretatt kontantuttak uten at det finnes dokumentasjon. I tillegg viser revisjonsberetningen 2016 for Røros sykehjem samme forbehold.

Kontrollutvalget ber kommunestyret vurdere om det skal opprettes et felles fondsstyre for samtlige gavekonti i Røros kommune.

Kontrollutvalgets forslag til vedtak:

Kommunestyret tar revisjonsberetningene for regnskapsåret 2016 vedrørende gavekonti for Røros sykehjem, Gjøsvika sykehjem og hjemmetjenesten til etterretning.

Kommunestyret har merket seg at revisjonsberetningene for 2016 vedrørende Gjøsvika sykehjem og Røros sykehjem er avgitt med et forbehold.

Kommunestyret ber rådmannen sørge for at avvik påvist av revisor blir lukket.

36/2017 Oppfølging av sak 27/17 – innkommet sak

Sekretariatets forslag til vedtak:

Røros kommunes tilbakemelding angående oppfølging av kontrollutvalgssak 27/17 tas til orientering.

Behandling:

Utvalget diskuterte saken.

Kontrollutvalgets vedtak:

Røros kommunes tilbakemelding angående oppfølging av kontrollutvalgssak 27/17 tas til orientering.

37/2017 Orientering om restansesituasjonen i Røros kommune

Sekretariatets forslag til vedtak:

Statusrapport for restanser i Røros kommune pr. 31.08.17 tas til orientering.

Behandling:

Utvalget gikk igjennom statusrapportene.

Kontrollutvalgets vedtak:

Statusrapport for restanser i Røros kommune pr. 31.08.17 tas til orientering.

Kontrollutvalget ber om å få oversendt de skriftlige rutinene for innfordringsarbeidet.

38/2017 Eventuelt

Saksutredning:

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget bør/kan/må ta tak i.

På grunn av sakens karakter, kan det være mulig at møtet må lukkes dersom det skal behandles taushetsbelagte opplysninger, jf Offentlighetslovens § 13.

Utvalget drøfter saker som de ønsker å sette fokus på i siste halvår.

Kontrollutvalgets behandling og vedtak:

Sekretariatet la fram en sak angående kommunens bevilgninger til kirkelig fellesråd. Saken settes på saklista i november.

39/2017 Orienteringssaker

13/2017-Korrespondanse vedrørende hytterenovasjon

14/2017- Avslutning av dokumenttilsyn fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Sekretariatets forslag til vedtak:

De framlagte sakene tas til orientering.

Kontrollutvalgets behandling og vedtak:

De framlagte sakene tas til orientering.

Tilleggssak:

- Orienteringssak 15/17 – Klagesak på saksbehandling i Røros kommune fra Sølvi Bergan

Henvendelsen i fra Bergan ble diskutert i kontrollutvalget. En del av problemstillingene i brevet går naturlig inn i forvaltningsrevisjonsprosjektet om byggesaksbehandling i Røros kommune, sak 34/17.

Kontrollutvalget er ikke et klageorgan og skal ikke behandle enkeltsaker. Røros kommune har eget klageorgan som er formannskapet.

Saken tas til orientering.

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS- BEHANDLER	MØTE- DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	21.11.17	42/17
Behandling av saken:				
Saksnr.: 42/17	Utvalg: Kontrollutvalget Kommunestyret		Møtedato: 21.11.17	

Forvaltningsrevisjonsrapport – ”Oppfølging av politiske vedtak i Røros kommune»”

Saksdokumenter:

- Forvaltningsrevisjonsrapport av 06.11.17 – utarbeidet av Revisjon Fjell IKS

Bakgrunn:

Kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 – 2019 som ble behandlet av kontrollutvalget i sak 33/2016 og kommunestyret i sak 76/2016, har oppfølging av politiske vedtak som tema for undersøkelse i 2017.

Kontrollutvalget behandlet prosjektbeskrivelsen den 21.03.17, sak 15/17.

Formål:

Formålet med dette prosjektet er å vurdere om kommunestyrets vedtak blir iverksatt som forutsatt. Det vil si om politiske vedtak blir iverksatt slik de folkevalgte har bestemt og uttrykt gjennom vedtak i kommunestyret. Det forutsetter at administrasjonen har en klar forståelse av sin rolle i de forskjellige stadiene i en sak. Administrasjonen må ha systemer og rutiner som skal sikre at vedtak blir iverksatt, samt systemer og rutiner for at det rapporteres tilbake til kommunestyret.

Problemstillinger:

Med utgangspunkt i formålet med prosjektet vil hovedproblemstillingen være å vurdere om kommunestyrets vedtak er iverksatt slik de folkevalgte har bestemt. Spørsmålet konkretiseres nærmere i følgende problemstillinger:

- Har administrasjonen en klar forståelse av sitt ansvar for å følge opp kommunestyrets vedtak?
- Har administrasjonen systemer og rutiner som sikrer at kommunestyrets vedtak blir iverksatt, samt systemer og rutiner for å rapportere tilbake til kommunestyret?
- Blir kommunestyrets vedtak iverksatt som forutsatt?

Avgrensning:

Undersøkelsen er avgrenset til å omhandle vedtak som kommunestyret har gjort.

Rådmannens uttalelse:

Rådmannen har avgitt uttalelse til rapporten i brev av 04.11. 2017.

Rådmannens uttalelse vedlegges rapporten i sin helhet.

Revisors konklusjon:

På bakgrunn av undersøkelsen har revisor følgende konklusjoner:

1. Har administrasjonen en klar forståelse av sitt ansvar for å følge opp kommunestyrets vedtak?

Etter revisjonens vurdering viser undersøkelsen at administrasjonen i Røros synes å ha en klar forståelse av sine forskjellige roller som fagpersoner og utførere av de folkevalgtes vilje. Revisjonens undersøkelse viser videre at administrasjonen opptrer som uavhengige fagpersoner i saksforberedelser og opplever at de som fagpersoner har plikt til å si ifra om kommunestyret vedtar noe som er faglig uriktig. Etter revisors vurdering viser undersøkelsen også at administrasjonen forholder seg lojalt til kommunestyrets vedtak og iverksetter vedtaket i tråd med de folkevalgtes intensjoner, også når de faglig måtte være uenig i vedtaket.

Revisjonen har konkludert med at administrasjonen har en klar forståelse av sitt ansvar for å følge opp kommunestyrets vedtak.

2. Har administrasjonen systemer og rutiner som sikrer at kommunestyrets vedtak blir iverksatt, samt systemer og rutiner for å rapportere tilbake til kommunestyret?

Revisor mener at det er etablert en forsvarlig praksis for oppfølging av kommunestyrets vedtak. Administrasjonen synes å ha god oversikt over vedtak som trenger oppfølging. Like fullt peker de på at det foreligger en risiko for manglende iverksetting. I den utstrekning det ikke er etablert gode rutiner for oppfølging, kan iverksetting av vedtak i for stor grad bli avhengig av enkeltpersoner.

Revisjonen har innhentet opplysninger om hvordan vedtak i kommunestyret registreres/protokolleres og deretter fordeles til den enkelte saksbehandler for oppfølging i saksbehandlingssystemet ESA. Etter revisors vurdering er ikke ESA godt egnet til oppfølging av vedtak, da det i utgangspunktet er et system for dokumentasjon og oversikt over saksbehandlingen. Statusoversikten over vedtak kan være et godt hjelpemiddel, men nytteverdien vil etter vår oppfatning være avhengig av at det er etablert rutiner rundt bruken.

Revisor konstaterer at det ikke foreligger skriftlige rutiner som nærmere beskriver hvordan det skal rapporteres tilbake til kommunestyret om status for iverksetting av vedtak. Rådmannen rapporterer til kommunestyret ved behov. Av svarene på spørreundersøkelsen fremkommer at de ansatte er noe delt i sine oppfatninger om hvorvidt administrasjonen har gode rutiner og systemer for slik rapportering. Etter deres vurdering har ikke Røros kommune hatt en systematisk oppfølging og rapportering om status for gjennomføring av kommunestyrets vedtak. Revisjonens vurdering er at det ikke er tilfredsstillende.

Revisjonen har konkludert med at Røros kommune har en forsvarlig oppfølging av kommunestyrets vedtak. Likevel er det deres oppfatning at mangler på rutiner og systemer innebærer en risiko for manglende iverksetting. De mener det ikke er tilfredsstillende at kommunen ikke har rutiner for en systematisk tilbakerapportering til kommunestyret om status for gjennomføring av vedtak.

3. Blir kommunestyrets vedtak iverksatt som forutsatt?

Revisjonens gjennomgang av kommunestyrets vedtak i 2017 viser at administrasjonen i hovedsak iverksetter vedtakene i samsvar med vedtakenes ordlyd og kommunestyrets føringer. Etter revisors vurdering vitner dette om en god praksis.

De aller fleste av kommunestyrets vedtak fattes uten tidsfrister for gjennomføring.

Revisjonens gjennomgang av vedtak viser at noen saker ikke har blitt behandlet innenfor gitte tidsfrister. Etter deres vurdering har administrasjonen for øvrig iverksatt vedtakene så snart det kan forventes.

De mener det er en svakhet at det ikke har blitt foretatt en systematisk tilbakereportering til kommunestyret om gjennomføringen av vedtak. I de sakene hvor kommunestyret konkret ber om en tilbakemelding ser vi at administrasjonen i hovedsak har fulgt opp dette.

Revisjonen har konkludert med at administrasjonen i hovedsak har iverksatt kommunestyrets vedtak slik som det kan forventes. Informasjonen til kommunestyret kan etter revisors mening forbedres ved å innføre en systematisk rapportering om status for gjennomføring.

Revisors anbefalinger:

Revisjonen har utarbeidet anbefalinger på grunnlag av sine konklusjoner. For arbeidet med oppfølging og iverksetting av kommunestyrets vedtak er følgende anbefalinger utarbeidet:

- Kommunen bør vurdere å utarbeide skriftlige rutiner knyttet til bruken av statusrapporter politiske vedtak
- Kommunen bør vurdere å utarbeide skriftlige rutiner for hvordan det skal rapporteres tilbake til kommunestyret om status for iverksetting av vedtak
- Kommunen bør vurdere å anskaffe et oppfølgings- og rapporteringsverktøy for å sikre god oppfølging og rapportering om status for politiske vedtak

Saksvurdering:

Sekretariatet er av den oppfatning at Revisjon Fjell IKS har avgitt en rapport i tråd med vedtatt prosjektbeskrivelse, samt kontrollutvalgets forutsetninger.

Sekretariatet vil tilrå at kontrollutvalget slutter seg til revisors anbefaling.

Sekretariatets forslag til innstilling:

Forvaltningsrevisjonsrapporten "*Oppfølging av politiske vedtak i Røros kommune*" tas til etterretning.

Røros kommune følger revisors anbefalinger og ber rådmannen:

- utarbeide skriftlige rutiner knyttet til bruken av statusrapporter politiske vedtak
- utarbeide skriftlige rutiner for hvordan det skal rapporteres tilbake til kommunestyret om status for iverksetting av vedtak
- anskaffe et oppfølgings- og rapporteringsverktøy for å sikre god oppfølging og rapportering om status for politiske vedtak

Rådmannen rapporterer til kontrollutvalget om iverksatte tiltak innen 01.05.2018.

Behandling:

Kontrollutvalgets innstilling:

Kommunestyrets vedtak:

Kontrollutvalget i Røros kommune

Deres ref:

Vår ref: RS2017210E

Dato: 07.11.2017

Forvaltningsrevisjon om oppfølging av politiske vedtak i Røros kommune

Kontrollutvalget i Røros kommune har bestilt en forvaltningsrevisjon om oppfølging av politiske vedtak.

Formålet med prosjektet er å vurdere om kommunestyrets vedtak blir iverksatt som forutsatt. Det vil si om politiske vedtak blir iverksatt slik de folkevalgte har bestemt og uttrykt gjennom vedtak i kommunestyret. Det forutsetter at administrasjonen har en klar forståelse av sin rolle i de forskjellige stadiene i en sak. Administrasjonen må ha systemer og rutiner som skal sikre at vedtak blir iverksatt, samt systemer og rutiner for at det rapporteres tilbake til kommunestyret.

Undersøkelsen er nærmere konkretisert i følgende problemstillinger:

- Har administrasjonen en klar forståelse av sitt ansvar for å følge opp kommunestyrets vedtak?
- Har administrasjonen systemer og rutiner som sikrer at kommunestyrets vedtak blir iverksatt, samt systemer og rutiner for å rapportere tilbake til kommunestyret?
- Blir kommunestyrets vedtak iverksatt som forutsatt?

Vedlagt oversendes rapporten.

Svein Magne Evavold
Revisjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har ingen signatur.

Kopi: Rådmannen

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS-BEHANDLER	MØTE-DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	21.11.17	43/17
Behandling av saken:				
Saksnr.: 43/17	Utvalg: Kontrollutvalget Kommunestyret		Møtedato: 21.11.17	

Kommunens bevilgninger til kirkelig fellesråd – kontrollutvalgets rolle

Saksdokumenter:

- Uttalelse i fra kommunal- og regionaldep. av 25.05.2009
- Tilråding 72 i fra "85 tilrådingen om styrkt egenkontroll i kommunane"

Saksframlegg:

Bakgrunnen for å ta opp saken ligger bl.a. i fellesrådets regnskapsunderskudd og negativ beretning fra revisor tidligere år.

Revisor oversendte i 2015 negativ revisjonsberetning for Røros kirkelige fellesråd til Nidaros bispedømme. Årsregnskap og årsberetning var ikke avgitt innen lovpålagte frister. Det ble heller ikke avgitt pr. 1. juli 2015.

Kopi av beretningen ble behandlet av kontrollutvalget 8. september-15 – sak 30/15.

Under behandlingen fikk utvalget utdelt ny revisjonsberetning. Denne erstattet tidligere beretning og viste et merforbruk på kr. 641.579. Beretningen var også avgitt med forbehold.

Utvalget diskuterte saken og mente at kommunen burde sikre seg innsynsrett i hvordan midlene forvaltes ved framtidige bevilgninger til Røros kirkelige fellesråd.

Rådmann var til stede under behandlingen og sørget for at kommunestyret fattet slikt vedtak under kommunens behandling av budsjett 2016:

«Som del av kommunens bevilgningsvedtak gir kommunestyret kontrollutvalget adgang til å føre kontroll med hvordan den kommunale bevilgning til kirkelig fellesråd.»

Ved kommunens behandling av budsjett 2017 ble det ikke fattet vedtak som sikrer kontrollutvalgets kontrollmulighet.

Lov av 1996 om Den norske kirke fastslår kommunens økonomiske ansvar for kirkesektoren og definerer sammensetningen og oppgavene til de kirkelige fellesrådene. Kirkelig fellesråd er sammensatt av representanter for hvert menighetsråd i kommunen, og har i tillegg en representant oppnevnt av biskopen og en valgt av kommunen.

I § 14 i kirkeloven heter det bl.a. om fellesrådets oppgaver:

"Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen."

§ 15 sier dette om kommunens ansvar for økonomien:

MØTEBOK

" Kommunen utreder følgende utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellesråd:

- a) utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker
- b) utgifter til anlegg og drift av kirkegårder
- c) utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelig fellesråd
- d) driftsutgifter for fellesråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold
- e) utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring
- f) utgifter til kontorhold for prester"

Verken kirkeloven eller forskrift om økonomiforvaltning for kirkelige fellesråd inneholder formuleringer om hvordan kommunen kan kontrollere bruken av bevilgningene til kirkesektoren.

I likhet med Røros har kontrollutvalg flere steder i landet tatt opp spørsmålet om tilsyn med at kirkelig fellesråd forvalter kommunale bevilgninger etter intensjonene.

Kommunal- og regionaldepartementet uttalte i et brev (se vedlegg) til Telemark kontrollutvalgssekretariat i mai 2009 om innsynsrett og kontroll at:

"..kommunene vil kunne betinge seg full innsynsrett i hvordan fellesrådet disponerer kommunale bevilgninger. Det vil heller ikke være noe i veien for at kommunene ved bevilgningsvedtak stiller som krav at kontrollutvalgene skal ha adgang til å føre kontroll med hvordan midlene forvaltes mm."

Senere (i desember 2009) la et departementsoppnevnt utvalg fram "85 tilrådingar om styrkt eigenkontroll i kommunane", og ga dette rådet om kontroll av bevilgninger til kirkelig fellesråd:

" Tilråding 72: Dersom det er ønskeleg lokalt, kan kommunen stille vilkår om kontroll med dei kommunale tilskota til fellesråda. Ein kan her tenkje seg eit vilkår om at kommunen har rett til å føre kontroll med at midlane blir nytta etter føresetnadene."

Saksvurdering

Røros kontrollutvalg ønsker å ha mulighet til å foreta kontroll med at framtidige kommunale bevilgninger til kirkelig fellesråd blir forvaltet i samsvar med budsjettintensjonene. Det er samtidig viktig å ta hensyn til den særstillingen fellesrådet har som et organ der det store flertallet av medlemmene er valgt ved direkte, kirkelig valg, uavhengig av kommunen.

At kommunestyret stiller kontrollvilkår i bevilgningsvedtak til fellesrådet, slik både departementet og " tilrådingene" går inn for, er en god løsning som ivaretar de ulike interessene.

Sekretariatets forslag til innstilling:

Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret ved framtidige bevilgninger til kirkelig fellesråd sikrer seg full innsynsrett i hvordan midlene forvaltes.

Kontrollutvalget innstiller på at kommunestyret gjør dette vedtaket ved behandling av budsjett 2018:

Som del av kommunens bevilgningsvedtak gir kommunestyret kontrollutvalget adgang til å føre kontroll med hvordan den kommunale bevilgning til kirkelig fellesråd forvaltes.

Behandling:

Kontrollutvalgets innstilling:

Kommunestyrets vedtak:

Telemark Kontrollutvalgssekretariat IKS
Postboks 83

3833 BØ I TELEMARK

Deres ref

Vår ref
08/2790-3 JMS

Dato
25.05.2009

Kommunenes forhold til de kirkelige fellesrådene

Vi viser til brev av 3. desember 2008 vedrørende kommunenes forhold til de kirkelige fellesrådene. I brevet er det bl.a. reist spørsmål om kommunenes innsynsrett i hvordan kirkelige fellesråd forvalter midler som i hovedsak er tildelt fra kommunene.

Kommunal- og regionaldepartementet har bedt Kultur – og kirkedepartementet som ansvarlig departement for kirkeoven, om en redegjørelse for hvilke muligheter kommunene har for å kontrollere hvordan kirkelig fellesråd anvender kommunale bevilgninger til kirkelige formål. Redegjørelsen under bygger på Kultur- og kirkedepartementets uttalelse.

Forholdet mellom kirke og kommune er basert på samarbeid og samvirke. Ved kirkeoven av 1996 ble ansvaret for den lokale kirkeforvaltningen gitt til et valgt kirkelig organ (fellesrådet), men lovgivningen viderefører og bygger på tidligere forutsetninger om dialog og samvirke mellom kommune og kirke. Det økonomiske ansvaret som kommunene hadde for den kirkelige virksomheten, ble videreført i loven ved at § 15 angir områder som kommunene har et forpliktende utgiftsansvar for. Det er ikke gitt formkrav for kommunens bevilgninger, men i tråd med kirkeovens system bør ikke bevilgningsvedtak generelt utformes slik at det svekker kirkens (fellesrådets) selvstendige ansvar for disponeringen av midlene. Det vil likevel være full adgang for kommunene å øremerke midler til særskilte formål, som for eksempel utvidelse av kirkegårder eller til særskilte tiltak rettet mot kirkebyggene.

Innsynsrett for bevilgende myndigheter eller andre som yter midler til fellesrådet er ikke særskilt regulert i kirkeloven eller i forskrift om økonomiforvaltning for kirkelige fellesråd. Forskriften skal legge til rette for god økonomistyring og forsvarlig økonomiforvaltning i fellesrådet, men det er ikke tatt inn særskilte bestemmelser i forskriften som regulerer innsynsrett for andre. Fellesrådene er imidlertid som alle andre som mottar midler, forpliktet til å forvalte disse og redegjøre for anvendelsen i samsvar med forutsetninger og rapporteringskrav som bevilgende instans setter, enten dette er staten, kommunene eller private. For ytterligere å legge til rette for god kommunikasjon mellom kommunen og fellesrådet, og særlig i forhold til økonomiske spørsmål, følger det av kirkeloven § 12 at kommunen skal oppnevne en representant i fellesrådet. Fellesrådene er en del av det offentlige, og er således bl.a. underlagt offentlighetslovens bestemmelser på tilsvarende måte som kommunene.

I lys av ovenstående legger departementet til grunn at kommunene vil kunne betinge seg full innsynsrett i hvordan fellesrådet disponerer kommunale bevilgninger. Det vil heller ikke være noe i veien for at kommunene ved bevilgningsvedtak stiller som krav at kontrollutvalgene skal ha adgang til å føre kontroll med hvordan midlene forvaltes m.m.

Vi vil for øvrig opplyse om at henvendelsen er oversendt arbeidsgruppen som skal vurdere tiltak for å styrke egenkontrollen i kommunene, jf. vedlagte brev. Departementet har bedt arbeidsgruppen vurdere om det er behov for å lovfeste, ev. forskriftsfeste, kommunenes adgang til å føre kontroll med hvordan kommunenes bevilgninger til kirkeformål blir anvendt.

Med hilsen

Helga Hjorth e.f.
avdelingsdirektør

Jan Morten Sundeid
seniorrådgiver

Kopi til:
Kultur- og kirkedepartementet

13 Oversikt over tilrådingane i del 2

TILRÅDING OM KONTROLLEN MED LØYVINGANE TIL DEI KYRKJELEGE FELLESRÅDA

- Tilråding 71: Kommunane bør sikre at dialogen med fellesrådet er tilstrekkeleg og god.
- Tilråding 72: Dersom det er ønskjeleg lokalt, kan kommunen stille vilkår om kontroll med dei kommunale tilskota til fellesråda. Ein kan her tenkje seg eit vilkår om at kommunen har rett til å føre kontroll med at midlane blir nytta etter føresetnadene.

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS- BEHANDLER	MØTE- DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	21.11.17	44/17

Behandling av saken:

Saksnr.: 44/17
Utvalg: Kontrollutvalget

Møtedato:
21.11.17

Oppfølging av sak 22/17; Kommunens behandling av merverdiavgift i 1. termin 2017

Saksdokumenter:

- Brev til rådmann fra Revisjon Fjell av 12.10.17 m/vedlegg
- Uavhengig revisors beretning vedrørende kompensasjonsoppgave av 10.10.17

Saksdokumenter ikke vedlagt:

- Sak 14/17
- Sak 22/17
- Sak 33/17

Saksframlegg:

Kontrollutvalget skal etter Kontrollutvalgsforskriften § 8 påse at revisjonens merknader blir fulgt opp.

Revisor har oversendt kopi av brev og beretning til rådmannen i Røros kommune i forbindelse med signering av kommunens krav om kompensasjon for merverdiavgift for 4. termin 2017.

Kontrollutvalget behandlet notat i fra revisor angående kommunens behandling av merverdiavgift for 6. termin 2016 den 21.03.17, sak 14/17.

I notatet skriver revisor at: «Etter revisjonens oppfatning er omfanget av feil uakseptabelt høyt, både når det gjelder antall transaksjoner og beløp.

Revisor ber videre om innskjerping og opplæring i alle ledd som behandler regnskapstransaksjoner og de ber om at rådmannen orienterer om hvilke tiltak som vil bli iverksatt for å sikre en tilfredsstillende kvalitet på arbeidet.»

I kontrollutvalgets møte 09.05.17, sak 22/17, behandlet kontrollutvalget notat i fra revisor angående kommunens behandling av merverdiavgift i 1. termin 2017. I notatet konkluderte revisor med at omfanget av feil fortsatt er høyt, selv om feilene beløpsmessig ikke er så store som i forrige termin. Kompensasjonskravet ble samtidig levert for sent til revisor slik at det ikke var mulig å gjennomføre samtlige korreksjoner i kravet før innsending.

Administrasjonen var til stede under behandlingen og orienterte om nye rutiner og at de er i gang med å utarbeide et kursopplegg som skal benyttes til opplæring av ansatte slik at behandling av merverdiavgift blir gjennomført i henhold til lover og regler.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Rådmannen bes følge opp revisors anmodning om bedre regnskapstransaksjoner for å sikre god kvalitet på arbeidet med merverdiavgift.

MØTEBOK

Kontrollutvalget mottok nummerert brev i revisor angående kommunens behandling av merverdiavgift i 2. termin 2017. Brevet ble behandlet av utvalget den 21.09.17, sak 33/17. I brevet beskriver revisor flere avvik som har alvorlige konsekvenser:

- ✓ Urettmessig krav av kompensasjon
- ✓ Manglende krav på kompensasjon
- ✓ Mange feil i behandling av ordinær kompensasjon
- ✓ Tapte krav da tidligere påpekte avvik ikke er rettet
- ✓ Innlevering av kompensasjonskrav for nære fristen har gitt vesentlig merarbeid for revisjonen
- ✓ Uheldig sammenblanding av perioder
- ✓ Forsinkelser på bilagsflyten på fakturaer har resultert i tapte kompensasjon på grunn av foreldelse

Kontrollutvalget ber rådmannen iverksette tiltak nevnt i brev fra Holtålen kommune av 13.09.17. Fristen 01. 12.17 skal overholdes.

Nødvendig opplæring av alle attestasjonsansvarlige i Røros kommune må snarest gjennomføres.

Kontrollutvalget følger opp saken.

I brevet som er oversendt kontrollutvalget 12.10.17 angående kommunens behandling av merverdiavgift for 4. termin 2017, skriver revisor i brev til rådmannen at merverdiavgift fortsatt er behandlet feil på mange fakturaer. Kommunen ble varslet om feilene før signering av kompensasjonskravet og alle feilene er rettet i det endelige kravet for 4. termin 2017.

Revisor er til stede under behandlingen og kan supplere med muntlig informasjon samt gi en status i saken.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Revisjonens brev til rådmannen tas til orientering.

Kontrollutvalget følger opp at vedtak fattet i sak 33/17 – nummerert brev nr. 19, iverksettes.

Behandling:

Kontrollutvalgets vedtak:

Rørøros kommune
Rådmannen

Deres ref:

Vår ref. RS2017201E

Dato: 12.10.2017

Kommunens krav om kompensasjon for merverdiavgift

Vi viser til tidligere brev av 10.02.2017, 20.04.2017, 13.06.2017 og 31.08.2017 vedrørende kommunens behandling av merverdiavgift.

Vedlagt følger en oversikt over feil behandling av merverdiavgift som er avdekt ved revisjon av kommunens kompensasjonskrav for 4. termin. Merverdiavgift er fortsatt behandlet feil på mange fakturaer.

Kommunen ble varslet om feilene før signering av kompensasjonskravet og alle feilene er rettet i det endelige kravet for 4. termin.

Svein Magne Evavold
Revisjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har ingen signatur.

Kopi: Kontrollutvalget

Vedlegg: Bilagsoversikt

Oversikt over bilag med feil i krav på mva. kompensasjon 4. termin 2017

<u>Bilag</u>	<u>Ansvar</u>	<u>Fakt.beløp</u>	<u>Mva.</u> <u>sats</u>	<u>Urettmessig</u> <u>krav på</u> <u>kompensasjon</u>	<u>Krav på</u> <u>kompensasjon</u> <u>ikke registrert</u>	<u>Kommentar</u>
10082	1004	125 000,00	25,00 %	25 000,00	0,00	ingen mva på faktura
107582	2300	560,00	25,00 %	112,00	50,91	lav sats
106811	2610	4 500,00	25,00 %	900,00	0,00	ingen mva på faktura
107475	2610	771,03	25,00 %	154,21	0,00	personbil
107195	2610	587,66	25,00 %	117,53	0,00	personbil
107569	3003	10 704,18	25,00 %	2 140,84	0,00	ingen mva på faktura
106597	3003	11 858,39	25,00 %	2 371,68	0,00	ingen mva på faktura
106887	3600	5 937,00	25,00 %	1 187,40	0,00	personbil
106144	5005	2 500,00	25,00 %	500,00	0,00	ingen mva på faktura
107118	5100	1 296,88	25,00 %	259,38	0,00	ingen mva på faktura
106069	6150	4 246,00	25,00 %	849,20	0,00	ingen mva på faktura
106585	6151	11 652,00	25,00 %	2 330,40	0,00	personbil
107115	6151	2 663,10	25,00 %	532,62	0,00	personbil
106546	6151	2 178,82	25,00 %	435,76	0,00	personbil
106546	6152	1 740,66	25,00 %	348,13	0,00	ordinær mva
106488	6400	5 750,00	25,00 %	1 150,00	0,00	ingen mva på faktura
106326	6501	29 875,00	25,00 %	5 975,00	0,00	utleiebygg
105487	3001	608,85	15,00 %	79,42	0,00	servering
107128	3700	2 607,00	25,00 %	0,00	511,25	kompensasjon ikke registrert
106968	3700	2 608,00	25,00 %	0,00	511,25	kompensasjon ikke registrert
106837	1100	930,00	10,00 %	0,00	84,54	feil kode
105835	9000	223 664,00	25,00 %	0,00	44 732,80	dobbel tilbakeføring
106566	1305	6 531,00	25,00 %	0,00	1 306,20	registrert ordinær mva
106308	2120	141,28	25,00 %	0,00	28,26	registrert ordinær mva
106979	3001	192,30	25,00 %	0,00	38,46	registrert ordinær mva
106979	3403	149,43	25,00 %	0,00	29,89	registrert ordinær mva
107312	3407	568,50	25,00 %	0,00	113,70	registrert ordinær mva
106453	3600	3 625,00	25,00 %	0,00	725,00	registrert ordinær mva
Sum				44 443,56	48 132,26	

Oversikt over bilag med feil behandling av inngående mva. 4. termin 2017

<u>Bilag</u>	<u>Ansvar</u>	<u>Fakt.beløp</u>	<u>Mva. sats</u>	<u>Urettmessig registrert inng. mva.</u>		<u>Kommentar</u>
106738	9000	2 000,00	25,00 %	400,00	0,00	ingen mva på faktura
106378	9000	2 000,00	25,00 %	400,00	0,00	Ingen mva på faktura
106566	1305	6 531,00	25,00 %	1 306,20	0,00	ingen fradragsrett
106308	2120	141,28	25,00 %	28,26	0,00	ingen fradragsrett
300010	2300	200,00	25,00 %	40,00	0,00	ingen mva
106979	3001	192,30	25,00 %	38,46	0,00	ingen fradragsrett
300010	3400	2 250,00	25,00 %	450,00	0,00	ingen mva
106979	3403	149,43	25,00 %	29,89	0,00	ingen mva
300010	3405	1 350,00	25,00 %	270,00	0,00	ingen mva
107312	3407	568,50	25,00 %	113,70	0,00	ingen fradragsrett
106453	3600	3 625,00	25,00 %	725,00	0,00	ingen fradragsrett
300010	3700	886,28	25,00 %	177,26	0,00	ingen mva
300010	3706	691,00	25,00 %	138,20	0,00	ingen mva
106837	1100	930,00	10,00 %	84,54	0,00	ingen fradragsrett
Sum				4 201,50		

Røros kommune

Deres ref:

Vår ref: RS2017197E

Dato: 10.10.2017

Uavhengig revisors beretning vedrørende kompensasjonsoppgave for merverdiavgift

Konklusjon

Vi har revidert Røros kommunes kompensasjonsoppgave for 4. termin 2017 som viser et kompensasjonsberettiget beløp på kr 1.970.895. Oppstillingen er utarbeidet av ledelsen på bakgrunn av lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner og tilhørende forskrift.

Etter vår mening er Røros kommune omfattet av kompensasjonsordningen og det oppgitte beløpet kompensasjonsberettiget i henhold til lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner og tilhørende forskrift.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av kompensasjonsoppgaven*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Ledelsens ansvar for oppstillingen

Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen av kompensasjonsoppgaven i samsvar med lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner og tilhørende forskrift, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av en oppstilling som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av kompensasjonsoppgaven

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at kompensasjonsoppgaven som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon.

Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på kompensasjonsoppgaven.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i kompensasjonsoppgaven, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Begrenset distribusjon

Kompensasjonsoppgaven er utarbeidet for å hjelpe kompensasjonsberettigede enheter med å oppfylle Skatteetatens krav. Som et resultat av dette anses ikke kompensasjonsoppgaven nødvendigvis å være egnet til andre formål. Vår uttalelse er kun beregnet på Røros kommune og Skatteetaten.

Svein Magne Evavold
Revisjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har ingen signatur.

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS-BEHANDLER	MØTE-DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	21.11.17	45/17
Behandling av saken:				
Saksnr.: 45/17	Utvalg: Kontrollutvalget		Møtedato: 21.11.17	

Årsplan 2018 for kontrollutvalget i Røros kontrollutvalg

Saksdokumenter:

- Utkast til årsplan for 2018

Saksopplysninger:

Møter i kontrollutvalget holdes på de tidspunkt som er vedtatt av kontrollutvalget selv, eller når kontrollutvalgets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det. Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører i henhold KommuneLoven § 31.

Innkalling til møtet skal med høvelig varsel sendes utvalgets medlemmer, ordfører og kommunens oppdragsansvarlig revisor. Innkallingen skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles samt saksdokumenter.

Oppdragsansvarlig revisor, eller dennes stedfortreder, har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter og kan forlange sine uttalelser på møtet protokollert. Møteretten gjelder likevel ikke når sak som angår en revisors tilsettingsforhold behandles.

Ordfører har møte- og talerett.

Saksframlegg:

Sekretariatet foreslår at kontrollutvalget vedtar møteplan for 2018. Øvrige politiske organer i Røros har ennå ikke behandlet møteplaner for 2018. Dette innebærer at den foreslåtte møtedato i mai, hvor regnskapet for Røros kommune skal behandles, er noe usikker. Dette møtet er også avhengig av om regnskapet er ferdig til behandling.

Forslag til kontrollutvalgets møteplan / årsplan for 2018 følger vedlagt denne saken. Utkast til årsplan må ses på som en skisse over de aktiviteter kontrollutvalget vil ta for seg i løpet av året.

Kontrollutvalgets møter har i 2017 vært holdt i Røros rådhus, fortrinnsvis på tirsdager med møtestart kl. 14:00. I forslag til møteplan har sekretariatet videreført ukedag og tidspunkt.

For samtlige eierkommuner i Kontrollutvalg Fjell IKS legges det i 2018 opptil fem ordinære møter i året, og for Røros foreslås tre i første halvår og to i siste halvår.

Andre aktuelle datoer som er verdt å merke seg for kontrollutvalget er:

- 7. - 8. februar 2018 – NKRF's kontrollutvalgskonferanse. (Gardermoen)

MØTEBOK

- 29.-30. mai 2018 – Forum For Kontroll og Tilsyn arrangerer kontrollutvalgskonferanse. (Gardermoen)

Sekretariatets forslag til vedtak:

Årsplan for 2018 godkjennes.

Møter i 2018 gjennomføres i henhold til vedtatt årsplan:

- Møtene starter kl. 14:00
- Møtestedet er fortrinnsvis Røros rådhus
- Møtedatoene er:
 - Tirsdag 30.01.18
 - Tirsdag 20.03.18
 - Tirsdag 08.05.18
 - Tirsdag 25.09.18
 - Tirsdag 27.11.18

Behandling:

Kontrollutvalgets vedtak:

Røros kommune
Kontrollutvalget

Kontrollutvalgets årsplan for 2018

Vedtatt i kontrollutvalgets møte den 21. november 2017, Sak 45/17

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNLEDNING	3
1 KONTROLLUTVALGET	3
1.1 KONTROLLUTVALGETS HJEMMEL	3
1.2 KONTROLLUTVALGETS ANSVARS- OG ARBEIDSOMRÅDE	3
2 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET	4
2.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET	4
2.2 REGNSKAPSREVISJON	4
2.3 FORVALTNINGSREVISJON	4
2.4 SELSKAPSKONTROLL	4
2.5 ANDRE OPPGAVER	5
2.5.2 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE	5
2.5.3 BESTILLING FRA KOMMUNESTYRET	5
2.5.4 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM	5
2.5.5 OPPFØLGING MED REVISORS ARBEID	5
2.5.6 OPPFØLGING AV SAKER	5
2.5.7 RAPPORTERING	5
2.5.8 ANNET	6
3 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT 2018	6
4 PLAN FOR MØTEVIRKSOMHETEN I 2018	6
VEDLEGG - MØTEPLAN	7

INNLEDNING

Kommunestyret skal etter kommuneloven påse at kommunens virksomhet skjer innenfor rammene av lovverket og egne vedtak. Kommunestyret kan omgjøre vedtak av andre folkevalgte organer eller administrasjonen i samme utstrekning som disse kan omgjøre vedtaket selv. Kommunestyret har også ansvaret for at de kommunale regnskaper blir revidert på betryggende måte.

For å gjennomføre disse kontrolloppgavene skal kommunestyret velge et kontrollutvalg. Jfr. kommunelovens (koml.) § 76 og § 77.

Den delen av den kommunale egenkontrollen som utøves av kontrollutvalget må ikke forveksles med kommunens internkontroll. Kommunens internkontroll er rådmannens ansvar.

1 KONTROLLUTVALGET

Kommunestyret valgte i møtet den 29.10.15 et kontrollutvalg bestående av 5 faste medlemmer og 5 varamedlemmer for perioden 2015 – 2019.

Faste medlemmer				Varamedlemmer
Navn	Partigr.	Funksjon	Partigr.	Navn
Ole Jørgen Kjellmark	H/Sp/V	Leder	H/Sp/V	1. Willy Aune
Aage Aas	H/Sp/V	Medlem		2. Elisabeth Tamnes
John Helge Andersen	Ap/Sv	Nestleder	Ap/Sv	1. Aud Saur
Åse Berg	Ap/Sv	Medlem		2. Bjørnar Ingebrigtsvoll
Liv Marit Bekkos	Ap/Sv	Medlem		3. Helen Blind Brandsfjell

Ole Jørgen Kjellmark er kommunestyremedlem.

1.1 KONTROLLUTVALGETS HJEMMEL

Kontrollutvalgets arbeid er regulert av:

- Kommunelovens (KL) §§ 76 til 80
- Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner
- Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner

Kommunestyret kan i tillegg til de lovpålagte oppgaver og prosedyrer fastsette eget reglement for kontrollutvalget – som vil kunne gi nærmere regler for kontrollutvalget.

1.2 KONTROLLUTVALGETS ANSVARS- OG ARBEIDSOMRÅDE

Kontrollutvalget er valgt for å ivareta kommunestyrets kontroll- og tilsynsansvar. Med unntak for kommunestyret selv, skal kontrollutvalget føre tilsyn og kontroll med hele den kommunale forvaltningen - inklusive de øvrige folkevalgte organer. Kontrollutvalgets arbeidsområde er derfor altomfattende.

En viktig del av kontrollutvalgets ansvar vil være å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte (regnskapsrevisjon), og at det blir ført kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.

Kontrollutvalget skal videre påse at det blir gjennomført systematiske vurderinger knyttet til hvorvidt norsk lov og politiske vedtak etterleves, samt systematiske vurderinger av forvaltningens effektivitet, produktivitet og måloppnåelse (forvaltningsrevisjon). I tillegg skal kontrollutvalget påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper (selskapskontroll).

Kontrollutvalget skal ikke overprøve politiske prioriteringer fattet i samsvar med delegert myndighet.

2 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET

2.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET

Møtene i kontrollutvalget er åpne. Møtene vil være lukket i saker/orienteringer der lov- og regelverk hjemler taushetsplikt og lukket dør.

Kommunens ordfører og kommunens revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

Det legges opp til 5 møter i 2018, se vedlegg.

2.2 REGNSKAPSREVISJON

Kontrollutvalget skal påse at årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder skal kontrollutvalget holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av loven og god kommunal revisjonsskikk. Kontrollutvalget skal følge opp eventuelle merknader og påpekninger fra revisor.

Kontrollutvalget skal avgi uttalelse til kommunestyret vedrørende kommunens årsregnskap og årsmelding før formannskapet avgir sin innstilling.

2.3 FORVALTNINGSREVISJON

Forvaltningsrevisjon er hjemlet i KL § 77.4, og i forskrift om kontrollutvalg.

Kontrollutvalget skal i henhold til forskriftens § 10 minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon.

Planen skal være basert på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Planen for inneværende periode ble behandlet i møte 20. september 2016.

Prosjektet som skal gjennomføres i 2018/2019 er «Kvalitet på saksbehandling i kommunen» og «Kommunens praktisering av selvkostprinsippet»

2.4 SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll er hjemlet i KL § 77.5, og i forskrift om kontrollutvalg.

Kontrollutvalget skal i henhold til forskriftens § 13 minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for selskapskontroll. Planen skal være basert på en overordnet analyse.

Planen for inneværende periode ble behandlet i kontrollutvalget 22. november 2016. Vurdering av behov for selskapskontroll behandles i første møte i 2018.

2.5 ANDRE OPPGAVER

Kontrollutvalget kan til enhver tid ta opp saker som ligger innenfor dets ansvars- og kompetanseområde.

2.5.2 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE

Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene, jfr. KL § 77.7. Ved behov for ytterligere saksopplysninger, kan kontrollutvalget også innkalle administrasjonssjefen i forbindelse med behandling av saker i møtene.

Administrativ ledelse bør normalt være til stedet ved kontrollutvalgets møte når regnskap og årsberetning for foregående år skal behandles.

2.5.3 BESTILLING FRA KOMMUNESTYRET

Kontrollutvalget skal føre tilsyn med forvaltningen på vegne av kommunestyret. Kontrollutvalget ser positivt på bestillinger fra kommunestyret mht. saker og prosjekter kommunestyret ønsker at kontrollutvalget skal følge spesielt opp.

2.5.4 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM

Kontrollutvalget kan ta imot henvendelser fra publikum, men kontrollutvalget er imidlertid ikke et klageorgan og har ikke avgjørelsesmyndighet på forvaltningsområdet.

Kontrollutvalget avgjør selv i hvilken form og grad henvendelser fra publikum skal følges opp.

2.5.5 OPPFØLGING MED REVISORS ARBEID

Kontrollutvalget er pålagt å holde seg orientert om revisors arbeid, og skal bl.a. påse revisjonsarbeidet utføres i henhold til god kommunal revisjonsskikk. Denne oppgaven blir ivaretatt med jevnlige orienteringer fra revisor. Oppgaven ivaretas også ved behandling av uavhengighetserklæringer og kvalitetsrapporter i fra NKRF. Revisor er, med svært få unntak, alltid tilstede i utvalgets møter.

2.5.6 OPPFØLGING AV SAKER

Det ligger bl.a. til kontrollutvalget å føre tilsyn med at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp. Kontrollutvalget vil en gang i året gå gjennom oppfølgingen av egne saker.

2.5.7 RAPPORTERING

Kontrollutvalget rapporterer årlig til kommunestyret om sin virksomhet.

Rapporter fra gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroller videresendes kommunestyret til endelig behandling.

2.5.8 ANNET

Det er viktig at kontrollutvalget er gitt ressurser til å kunne holde seg oppdatert på sine arbeidsområder og med det kunne delta på kurs og konferanser som arrangeres både lokalt og nasjonalt.

Følgende konferanser bør vurderes:

- 7. - 8. februar 2018 – NKRF's kontrollutvalgskonferanse. (Gardermoen)
- 29.-30. mai 2018 – Forum For Kontroll og Tilsyn arrangerer kontrollutvalgskonferanse. (Tromsø)

3 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT 2018

Kontrollutvalget har utarbeidet forslag til samlet budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet, jf. sak 32/17. Kontrollutvalgets egen aktivitet, kjøp av sekretariatstjenester og kjøp av revisjonstjenester inngår i budsjettet.

Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og tilsynsarbeidet skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret. Kontrollutvalget behandlet budsjettet for 2018 den 21. september 2017.

4 PLAN FOR MØTEVIRKSOMHETEN I 2018

Se vedlegget for kontrollutvalgets møteplan. Denne gir en oversikt over behandling av faste saker.

Kontrollutvalget forbeholder seg retten til på eget initiativ å foreta endringer i planen og evt. gå inn på andre saker eller prosjekter som ikke er nevnt.

Endring av møteplan kan også bli nødvendig av hensyn til saksgang eller av andre årsaker.

VEDLEGG - MØTEPLAN

Temaer til behandling 2018		30. jan	20.mars	8. mai	25. sept	27. nov
Vurdering av behov for selskapskontroll 2018		x				
Gjennomgang av oppfølgingssaker						x
Uavhengighetserklæring i fra revisjonen		x				
Status revisjonsarbeidet, orientering fra revisjonen			x			
Kontrollutvalgets årsmelding 2017		x				
Planlagte orienteringer fra administrasjonen	Økonomi		x			
	Årsregnskap			x		
	Innfordringsarbeid	x				
Uttalelsene til årsregnskap/årsmelding 2017				x		
Kontrollutvalgets årsplan/møteplan for 2019						x
Budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet 2019					x	
Forvaltningsrevisjonsrapport		x				x

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS- BEHANDLER	MØTE- DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	21.11.17	46/17

Behandling av saken:

Saksnr.: 46/17
Utvalg: Kontrollutvalget

Møtedato:
21.11.17

Oppfølgingsoversikt

Saksdokumenter:

- oversikt saker til oppfølging

Saksframlegg:

Kontrollutvalget skal påse at kommunen følger opp merknader og vedtak fra kommunestyret i saker som kommer fra kontrollutvalget. Dette skal sikre at kontroll- og tilsynsaktiviteter får effekt og bidrar til forbedring. For å sikre at saker følges opp er det utarbeidet en oppfølgingsoversikt.

Sakvurdering:

Det legges opp til en drøfting og gjennomgang av listen under behandling.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar oppfølgingslisten til orientering.

Behandling:

Kontrollutvalgets vedtak:

Oppfølgingsoversikt Røros 2017

Saknr	Saktitel	Vedtak	Oppfølging	Status
43/2016	Håndtering av boplikt	Administrasjonens redegjørelse angående kommunens håndtering av boplikt i Røros kommune tas til orientering. Rådmannen anmodes om bidra til at gjeldende regelverk etterleves.	Følge opp mai 2018	
09/17	Eventuelt	Kontrollutvalget ønsker at rådmannen redegjør for kommunens rutiner for varsling i henhold til Arbeidsmiljøloven §2-4 i neste møte. Skriftlig redegjørelse og gjeldende dokumentasjon oversendes kontrollutvalgets sekretariat innen 8. mars. Utvalget ønsker en redegjørelse i fra rådmann angående praksis vedrørende kommunens rutiner ved postbehandling, særlig med henblikk på tilgjengelighet i fra publikum. Saken settes på sakskartet neste møte.	Møte i mars 2017	A
16/17	Innkommet sak	Kontrollutvalget konstaterer at Kollstrøm ikke har mottatt svar på sine henvendelser til kommunen. Kontrollutvalget oversender henvendelsen til administrasjonen, og ber om at Kollstrøm får svar på sine spørsmål. Kopi av tilbakemelding sendes kontrollutvalget.	Møte mai-17, Bedt om svar 24. april	A
17/17	Eventuelt	Sak om fullmakt til utvalgets leder	Møte mai-17	A
17/17	Eventuelt	Kontrollutvalget ønsker orientering om kommunens retningslinjer for mediehandtering	Møte september-17	
18/17	Orienteringssaker	Sekretariatet bes på vegne av kontrollutvalget om å etterlyse styrevedtak i Røros E-verk i henhold til anmodning om innsyn.	Mai-17	A
	Rapport i fra fylkesmannen	Avvik skal være lukket 1. april-17, mottatt endelig tilbakemelding fra fylkesmannen 1. okt.	Møte mai-17 Møte nov.17	A
27/17	Innkommet sak	Det vises til Kontrollutvalgsforskriften §4. Saken oversendes rådmannen i Røros kommune. Kontrollutvalget ber rådmannen håndtere saken i henhold til gjeldende regelverk. Kontrollutvalget ber rådmannen om en tilbakemelding.	31.12.17	A

Oppfølgingsoversikt Røros 2017

22/17	Notat om merverdiavgift	Rådmannen bes følge opp revisors anmodning om bedre regnskapstransaksjoner for å sikre god kvalitet på arbeidet. Mottatt notat i fra revisjonen ang. mva 4. termin	01.09.17 Nov.17	UB
23/17	Revisors beretning vedrørende rusarbeid	Kontrollutvalget tar revisors beretning vedrørende prosjektrekskap for kommunalt rusarbeid i Røros kommune til orientering, og konstaterer at Fylkesmannen på bakgrunn av kommunens feilaktige rapportering har redusert kommunens tilskudd. Kommunen har dermed tapt kr. 350.000. Saken oversendes kommunestyret til orientering.	Behandlet i kommunestyret	A
25/17	Rutiner for postlister	Kontrollutvalgets uttalelse til kommunestyret vedrørende kommunens rutiner for offentlige postlister tas til etterretning. Kommunestyret ber rådmannen utarbeide nye retningslinjer for offentliggjøring av postjournal og korrespondanse i henhold til utvalgets uttalelse.	Behandlet i k-styret 22. juni. Innstilling vedtatt. Følges opp mai 2018	
26/17	Kontrollrapport skatt 2016	Skatteoppkreveren bes sørge for at arbeidsgiverkontroll utføres i henhold til kravet som fastsettes av Skatteetaten. Saken oversendes kommunestyret til orientering.	Følge behandling i kommunestyret	A
33/17	Nummerert brev nr. 19	Kontrollutvalget ber rådmannen iverksette tiltak nevnt i brev fra Holtålen kommune av 13.09.17. Fristen 01. 12.17 skal overholdes. Nødvendig opplæring av alle attestasjonsansvarlige i Røros kommune må snarest gjennomføres. Kontrollutvalget følger opp saken	Følges opp jan. 18	
34/17	Prosjektbeskrivelse	Kontrollutvalget godkjenner den framlagte prosjektbeskrivelsen av forvaltningsprosjektet "Byggesaksbehandling i Røros kommune" med endringer foretatt i møtet.	Følge forvaltningsrev. prosjekt	
35/17		Kontrollutvalgets uttalelse til kommunestyret: Forbeholdet i revisjonsberetningen for Gjøsвика sykehjem viser at det for 4. år på rad er foretatt kontantuttak uten at det finnes dokumentasjon. I tillegg viser revisjonsberetningen 2016 for Røros sykehjem samme forbehold.	Følge behandling i kommunestyret. Oversendt 21.09.17	

		Kontrollutvalget ber kommunestyret vurdere om det skal opprettes et felles fondsstyre for samtlige gavekonti i Røros kommune. Kontrollutvalgets forslag til vedtak: Kommunestyret tar revisjonsberetningene for regnskapsåret 2016 vedrørende gavekonti for Røros sykehjem, Gjøsvika sykehjem og hjemmetjenesten til etterretning. <i>Kommunestyret har merket seg at revisjonsberetningene for 2016 vedrørende Gjøsvika sykehjem og Røros sykehjem er avgitt med et forbehold.</i> Kommunestyret ber rådmannen sørge for at avvik påvist av revisor blir lukket.	Behandlet i k-styret 28.09. Følge opp sept. 18	
37/17	Status restanser	Statusrapport for restanser i Røros kommune pr. 31.08.17 tas til orientering. Kontrollutvalget ber om å få oversendt de skriftlige rutinene for innfordringsarbeidet.	Vedtak oversendt 21.09.17. Har ikke fått tilbakemelding pr. nov. 17	
38/17	Eventuelt	Sekretariatet la fram en sak angående kommunens bevilgninger til kirkelig fellesråd. Saken settes på sakslista i november.	Nov.- 17	UB
39/17	Tillegg	Ta kontakt med fylkesmannen ang tilsyn, få reviderte prosedyrer oversendt – mottatt tilbakemelding i fra fm 1. okt. OK	Nov. 17	UB

A – avsluttet

UB – under behandling

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS- BEHANDLER	MØTE- DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	21.11.17	47/17

Behandling av saken:

Saksnr.: 47/17
Utvalg: Kontrollutvalget

Møtedato:
21.11.17

Eventuelt

Saksutredning:

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget bør/kan/må ta tak i.

På grunn av sakens karakter, kan det være mulig at møtet må lukkes dersom det skal behandles taushetsbelagte opplysninger, jf Offentlighetslovens § 13.

Utvalget drøfter saker som de ønsker å sette fokus på i siste halvår.

Kontrollutvalgets behandling og vedtak:

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS- BEHANDLER	MØTE- DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	TB	21.11.17	48/17

Behandling av saken:

Saksnr.: 48/17
Utvalg: Kontrollutvalget

Møtedato:
21.11.17

Orienteringssaker 15/17- 19/17

- Orienteringssak 15/17 – Melding om vedtak fattet i kommunestyret:
Kommunestyret behandlet den 28. september 2017 sak angående revisjonsberetninger ved institusjoner. Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt. (ingen vedlegg)
- Orienteringssak 16/17 – Avslutning av dokumenttilsyn fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag:
Fylkesmannen gjennomførte dokumenttilsyn med saksbehandlingen i Røros kommune i 2016. Fylkesmannen har avsluttet saken og tar kommunens tilbakemelding til orientering og vurderer tiltakene som er beskrevet som velegnet til å rette opp funnene i ettersynet. Fylkesmannen hadde likevel enkelte kommentarer til kommunens tilbakemelding. Sekretariatet har fått bekreftet at fylkesmannen har mottatt etterspurte retningslinjer.
- Orienteringssak 17/17 – Epost i fra Richard Kollstrøm
Sekretariatet har mottatt to eposthenvendelser i fra Kollstrøm. I samråd med leder legges de fram for utvalget til orientering og vurdering.
- Orienteringssak 18/17 – brev fra Revisjon Fjell til Røros kommune
Revisjonen har sendt varsel til kommunen om oppstart av forvaltningsrevisjon om byggesaksbehandling i kommunen. Brevet følger vedlagt.
- Orienteringssak 19/17 – Tilsyn i fra Fylkesmannen
Fylkesmannen har gjennomført tilsyn med tema skolenes forvaltningskompetanse ved Røros skole og Glåmos oppvekstsenter. Kommunen er gitt frist for tilbakemelding til 24. november 2017.

Sekretariatets forslag til vedtak:

De framlagte sakene tas til orientering.

Kontrollutvalgets behandling og vedtak:

VS: Prosedyre saksbehandling Røros kommune

7. november 2017

12:41

Emne	VS: Prosedyre saksbehandling Røros kommune
Fra	Bergamelli, Daniel
Til	Torill Bakken
Sendt	2. oktober 2017 10:04
Vedlegg	<<Prosedyre saksbehandling.pdf>>

Viser til tidligere dialog om oppfølging av dokumenttilsyn om saksbehandling. Vi har nå mottatt reviderte rutiner fra Røros kommune. Se vedlegg.

Med vennlig hilsen

Daniel Bergamelli

juridisk rådgiver

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Telefon: 73 19 93 38

daniel.bergamelli@fylkesmannen.no

<http://fylkesmannen.no/>

[Abonner på nyhetsbrevet til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag](#)

Tenk på miljøet før du skriver ut denne e-posten

Fra: Borghild Krog [<mailto:Borghild.Krog@roros.kommune.no>]

Sendt: 29. september 2017 13:32

Til: Bergamelli, Daniel

Kopi: Mona Landsverk

Emne: Prosedyre saksbehandling Røros kommune

Svar til fylkesmannen ref.nr 2016/4996

Vedlagt følger revidert prosedyre for saksbehandling i helse- og omsorgstjenesten i Røros kommune. Vi beklager at den reviderte prosedyren ikke er sendt fylkesmannen tidligere. Det skyldes en misforståelse når det gjelder ansvarsfordeling internt hos oss.

Vi er samtidig i gang med å utføre nødvendige justeringer beskrevet i fylkesmannens tilbakemelding datert 19.04.17.

Med vennlig hilsen

Borghild Krog

Leder forvaltningskontoret

Helse og omsorgstjenesten

Tlf 951 91 376

SV: RENOVASJONGEBYRET FOR FITIDSEIENDOMMENENE I RØROS KOMMUNE.

7. november 2017

11:08

Emne	SV: RENOVASJONGEBYRET FOR FITIDSEIENDOMMENENE I RØROS KOMMUNE.
Fra	Richard Kollstrøm
Til	Torill Bakken
Sendt	4. oktober 2017 11:13

Til Kontrollutvalget for Røros kommune:

- . Takk for utskriften!
- . Kontrollutvalget kan etter min oppfatning - noe overraskende - ikke ha kontrollert om renovasjonsgebyrene i Røros kommune lovmessig er riktige; jfr. direkte anmodning herfra per 11.07.2017 som er gjentatt i ny senere henvendelse til kommunen og utvalget.
- . Noe overraskende ikke begrunnet vedtak i utvalget som kan tolkes på ymse måter!
- . I grunnen ikke så kurant sak som tidligere skrevet av utvalgets leder!
- . Så snart kommunen har kommet med sin dokumentasjon av utregning og fordeling - etter "momentum", vil det bli vurdert om saken fortjener mer oppmerksomhet og forfølging.
- . Kommunen har seriøst enda ikke svart på henvendelsene herfra - sist per 29.08.2017.

God høst og vinter med hilsen fra
Richard Kollstrøm.

Fra: Torill Bakken [<mailto:TB@kontrollutvalg fjell.no>]

Sendt: 21. september 2017 15:38

Til: 'Richard Kollstrøm'

Kopi: Ole Jørgen Kjellmark (ojkjellmark@hotmail.com)

Emne: SV: RENOVASJONGEBYRET FOR FITIDSEIENDOMMENENE I RØROS KOMMUNE.

[Til Richard Kollstrøm](#)

Din henvendelse ble behandlet i kontrollutvalget 21. september.
Utvalget tok saken til orientering.
Møtebok følger vedlagt.

Saken med vedlegg og møteprotokollen kan også leses her:

<http://konfjell.no/kontrollutvalg/roros-kommune/>

mvh

Torill Bakken

Kontrollutvalg Fjell IKS

RENOVASJONGEBYRET FOR FRITIDSEIENDOMMENE I RØROS KOMMUNE.

7. november 2017

11:09

Emne	RENOVASJONGEBYRET FOR FRITIDSEIENDOMMENE I RØROS KOMMUNE.
Fra	Richard Kollstrøm
Til	Torill Bakken
Sendt	10. oktober 2017 11:35

Det vises til siste e-post herfra per 04.10.2017.

Jeg har inntrykk av at utvalget "kvier seg" - og har noe manglende kunnskaper om aktuelle lov-bestemmelser.

- . Kontrollutvalget bør få tak i Miljødepartementets veileder M-258/2014, som er gjort gjeldende fra 01.01.2015.
- . Kontrollutvalget er her pålagt ansvar om kontroll i kap. 2.5 og § 15-6.
- . Kontrollutvalget bør ellers se på reglene i kap 4.3.3.

Jeg har tidligere anbefalt at saken blir løst i minnelighet uten å nytte rettsvesenet, som i sin ytterste konsekvens kan føre til betydelig økonomisk konsekvenser på opptil flere millioner kroner for Røros kommune; jfr bl.a. reglene i foreldelsesloven (3 år).

Beste hilsen påny:

Richard Kollstrøm.

Rådmannen i Røros kommune
Bergmannsgt 23
7374 Røros

Deres ref:

Vår ref. RS2017187LS

Dato: 28.09.2017

Forvaltningsrevisjon om byggesaksbehandling for Røros kommune

Kontrollutvalget har bestilt en forvaltningsrevisjon om byggesaksbehandlingen for Røros kommune. Prosjektplanen ble godkjent i kontrollutvalgets sak 24/2017 den 21. september 2017.

I formålet for denne forvaltningsrevisjonen heter det:

Det følger av kommunelovens formålsparagraf at forholdene skal legges til rette for en tillitsskapende forvaltning. Dette betinger at de grunnleggende forvaltningsprinsippene blir ivaretatt i saksbehandlingen, og at innbyggernes rettigheter og plikter som blir regulert gjennom enkeltvedtak følger bestemmelser i forvaltningsloven, særlover og forskrifter som regulerer det enkelte tjenesteområdet.

Formålet med prosjektet er å undersøke om innbyggernes rettigheter og plikter blir ivaretatt på området for byggesaksbehandling.

Problemstillingene som skal belyses er beskrevet slik:

Hovedproblemstillingen for forvaltningsrevisjonen er om saksbehandlingen for byggesaker i Røros kommune skjer på en tillitsskapende og korrekt måte og tar hensyn til verdensarven. Dette blir nærmere konkretisert i følgende problemstillinger:

- 1. Har Røros kommune etablert egne reglement, rutinebeskrivelser og retningslinjer for saksbehandlingen som er i tråd med forvaltningsreglene?*
- 2. Er saksbehandlingen i byggesaker i tråd med god forvaltningsskikk og forvaltningsreglene for byggesaksområdet?*

Undersøkelsen vil bli avgrenset til å omhandle den objektive kvaliteten ved byggesaksbehandlingen. Det vil ikke bli undersøkt hvordan brukerne av tjenesten opplever det. Prosjektet vil bli gjennomført ved analyse av to sett med dokumenter:

- *Systemdokument for byggesaksbehandlingen*. Hensikten er å undersøke hvilke interne kontrollrutiner som er beskrevet, om disse er av tilfredsstillende omfang og kvalitet og om de er i tråd med forvaltningsreglene på byggesaksområdet.
- *Et utvalg av byggesaker*. Formålet er å undersøke om praksis er i samsvar med systemdokumentene, god forvaltningsskikk og forvaltningsreglene på byggesaksområdet.

For å kunne gjennomføre denne forvaltningsrevisjonen vil vi trenge tilgang til en del dokumenter og svar på noen spørsmål.

Vi ønsker for det første å få oversendt systemdokument for den interne kontrollen på byggesaksområdet. Vi har allerede tilgang til noen dokumenter som dere følgelig ikke behøver å oversende:

- Kommunens delegeringsreglement
- Rådmannens videredelegeringsreglement
- Prosedyrebeskrivelse for byggesaksbehandling
- Prosedyrebeskrivelse for ulovlighetsoppfølging

I den grad Røros kommune har utarbeidet andre systemdokumenter for byggesaksområdet ber vi om å få disse tilsendt. Vi sikter eksempelvis til:

- Sjekkliste for mottakskontroll av byggesøknader
- Sjekkliste for behandling av byggesøknader
- Mal for midlertidig svarbrev
- Mal for enkeltvedtak
- Interne retningslinjer for saksbehandlingen for å sikre likebehandling, herunder interne retningslinjer for byggesaker innen vernesonen i Røros sentrum.
- Retningslinjer eller rutinebeskrivelser for intern kontroll og lederkontroll av saksbehandlingen

Vi ber også om svar på følgende spørsmål:

1. Hvordan er byggesaksavdelingen organisert, hvor mange er ansatt og hvor mange årsverk består den av? Dersom det har skjedd endringer den siste tiden bes det om utdypende opplysninger.
2. Hvor stor har saksmengden vært de siste årene, og hvordan fordeler dette seg mellom ordinære byggesaker, dispensasjonssaker og klagesaker? Hvor mange av disse har blitt politisk behandlet?
3. Myndigheten til å fatte enkeltvedtak er delegert til virksomhetsleder for tekniske tjenester. Er denne myndigheten videredelegert til saksbehandlerne, skjer vedtakene etter fullmakt eller fattes de av virksomhetslederen selv?

Utvalg av byggesaker

Vi vil foreta et utvalg av 15-20 byggesaker som er behandlet siden 1. januar 2016. I første omgang ønsker vi å få tilsendt følgende:

- En liste over behandlede saker, som så langt mulig er sortert etter
 - Ordinære administrativt behandlede byggesaker
 - Administrativt behandlede dispensasjonssaker

- Politisk behandlede dispensasjonssaker
- Klagesaker

Om mulig ber vi også om at det i listen er angitt hvilke saker som ligger innenfor vernesonen i Røros sentrum

I tillegg ber vi om svar på følgende spørsmål:

1. Er byggesaksarkivet for det aktuelle tidsrommet utelukkende elektronisk basert, eller i kombinasjon med papirarkiv?
2. Blir alle dokument journalført (også notat og e-poster), eller finnes det arbeidsarkiv i tillegg til byggesaksarkivet?
3. Hva mener dere er den mest hensiktsmessige metoden for at revisjonen kan få tilgang til et utvalg av byggesakene?

Dokumentene og svarene på spørsmålene vil være grunnlaget for vår vurdering av problemstillingene. Vi tar forbehold om at det kan bli behov for å innhente supplerende informasjon, og ber om kontaktinformasjon for den personen dere ønsker at vi skal forholde oss til under prosjektet.

Rådmannen vil bli forelagt vår foreløpige rapport til uttalelse før vi trekker våre konklusjoner og oversender rapporten til kontrollutvalget.

Vi ønsker tilbakemelding om de forespurte opplysningene innen 18. oktober.

Leidulf Skarbø
Revisor

Kopi: Kontrollutvalget

Brevet er godkjent elektronisk og har ingen signatur.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks: 73 19 91 01

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler

Christian Spets

Oppvekst- og utdanningsavdelingen

Innvalgstelefon

73 19 93 03

Vår dato

23.10.2017

Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

2017/1676-632.1

Deres ref.

Røros kommune v/rådmannen

Bergmannsgt. 23

7374 RØROS

Tilsynsrapport

Tema:

Skolenes forvaltningskompetanse

Røros kommune v/ Røros skole og Glåmos oppvekstsenter

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
1.1 Kort om opplæringssektoren i Røros kommune	2
1.2 Gjennomføring av tilsynet	2
1.3 Om den endelige tilsynsrapporten	3
1.4 Tilsynets omfang, formål og avgrensning	4
2. Forvaltningsloven kapittel V	5
2.1 Innledning	5
2.2 Formene for enkeltvedtak	5
2.3 Når enkeltvedtak skal grunngis	5
2.4 Begrunnelsens innhold	6
2.5 Underretning av vedtaket	7
3. Vedtak om spesialundervisning	8
3.1 Innledning – Kort om spesialundervisning	8
3.2 Fylkesmannens undersøkelser og vurderinger	8
3.2.1 Forvaltningsloven § 23 – Formene for enkeltvedtak	8
3.2.2 Forvaltningsloven § 24 – Når enkeltvedtak skal grunngis	9
3.2.3 Forvaltningsloven § 25 – Begrunnelsens innhold	9
3.2.4 Forvaltningsloven § 27 – Underretning av vedtaket	10
3.3 Fylkesmannens konklusjon	10
4. Fylkesmannens reaksjoner	11
4.1 Røros kommunes frist til å rette brudd på regelverket	11
4.2 Forhåndsvarsel om pålegg om retting av brudd på regelverket	11

1. Innledning

1.1 Kort om opplæringssektoren i Røros kommune

Røros kommune har 3 skoler. Røros skole er den største grunnskolen i kommunen med elever fordelt på 1.-10. årstrinn. Brekken oppvekst- og lokalsenter og Glåmos oppvekstsenter er fådelte barneskoler med kombinert barnehage.

1.2 Gjennomføring av tilsynet

Fylkesmannen fører tilsyn med offentlige skoler, jf. opplæringslova § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 10 A. Fylkesmannens tilsyn på opplæringsområdet er lovligstilsyn, jf. kommuneloven § 60 b.

Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringslova blir overholdt, jf. opplæringslova § 13-10 første ledd. Kommunen er derfor adressat for tilsynsrapporten.

Tilsynet ble åpnet i brev av 21. mars 2017.

Dersom det avdekkes forhold i strid med de rettslige kravene som kontrolleres, kan Fylkesmannen vedta pålegg om retting, jf. kommuneloven § 60 d.

Fylkesmannens tilsyn med skolene er offentlig myndighetsutøvelse og skjer i samsvar med forvaltningsrettens regler for dette. Tilsynet skal være preget av åpenhet, likebehandling og at det er etterprøvbart og effektivt.

Denne rapporten presenterer Fylkesmannens endelige vurderinger og konklusjoner i forbindelse med det tilsynet som er ført med Røros skole og Glåmos oppvekstsenter.

1.3 Om den endelige tilsynsrapporten

Denne endelige tilsynsrapporten er utformet på bakgrunn av opplysninger som framkommer av:

- Røros kommunes kommentarer i brev av 16. oktober 2017.
 - (Fylkesmannen har vurdert kommunens uttalelse. Hvordan Fylkesmannen har vurdert denne vil komme til syne fortløpende gjennom den endelige rapporten. Fylkesmannen vil også understreke at vi ikke har vurdert og tatt stilling til noen eventuell retting av påpekte regelverksbrudd på nåværende tidspunkt.)
- Innsendt dokumentasjon fra Røros kommune
 - Svar – dokumenttilsyn med Røros skole refr.nr.: 2017/1676-632.1 i brev av 4. mai 2017.
 - Enkeltvedtak om spesialundervisning skoleåret 2016/2017 i brev av 7. oktober 2016.
 - Sakkyndig vurdering og tilråding om spesialundervisning i brev av 4. mai 2015.
 - Enkeltvedtak om spesialundervisning skoleåret 2016/2017 i brev av 7. oktober 2016.
 - Sakkyndig vurdering og tilråding om spesialundervisning i brev av 1. juli 2016.
 - Enkeltvedtak om spesialundervisning skoleåret 2016/2017 i brev av 6. oktober 2016.
 - Sakkyndig vurdering og tilråding om spesialundervisning i brev av 16. juni 2015.
 - Enkeltvedtak om spesialundervisning skoleåret 2016/2017 i brev av 6. oktober 2016.
 - Sakkyndig vurdering og tilråding om spesialundervisning i brev av 2. juni 2015.
 - Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak – Sem & Stenersen
 - Melding til pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) i Holtålen og Røros (Skjema)
 - Obligatorisk kartlegging for skolene i Røros (Skjema)
 - Pedagogisk vurdering – skjema A (Skjema)
 - ReFlex egenvurdering forvaltningskompetanse punkt 1.6-1.13
 - Svar – dokumenttilsyn med Glåmos oppvekstsenter refr.nr.: 2017/1676-632.1 i brev av 4. mai 2017.
 - Enkeltvedtak om spesialundervisning skoleåret 2016/2017 i brev av 6. mars 2017.
 - Sakkyndig utredning og vurdering om spesialundervisning i brev av 21. juni 2016.
 - Enkeltvedtak om spesialundervisning skoleåret 2016/2017 i brev av 15. august 2016.
 - Sakkyndig vurdering og tilråding om spesialundervisning i brev av 27. juni 2016.
 - Enkeltvedtak om spesialundervisning skoleåret 2016/2017 i brev av 1. juli 2016.

- Sakkyndig vurdering og tilråding om spesialundervisning i brev av 21. juni 2016.
- Enkeltvedtak om spesialundervisning skoleåret 2016/2017 i brev av 9. januar 2017.
 - Sakkyndig vurdering og tilråding om spesialundervisning i brev av 3. januar 2017.
- Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak – Sem & Stenersen
- Melding til pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) i Holtålen og Røros (Skjema)
- Obligatorisk kartlegging for skolene i Røros (Skjema)
- Pedagogisk vurdering – skjema A (Skjema)
- ReFlex egenvurdering forvaltningskompetanse punkt 1.6-1.13

I de tilfeller Fylkesmannen konkluderer med at et rettslig krav ikke er oppfylt, betegnes dette som brudd på regelverket. Brudd på regelverket kan bli fulgt opp med pålegg om retting, jf. kommuneloven § 60 d. Vi gjør oppmerksom på at:

- brudd på regelverket er forhold som er i strid med krav som følger av forvaltningsloven kapittel V.
- pålegg er rettslig bindende krav til skoleeier om å foreta endringer for å rette opp bruddene.

Fylkesmannen gjør oppmerksom på når faktum vurderes opp mot rettslige lovkrav i vurderingen av om det foreligger brudd på regelverket eller ikke, så skjer dette etter en sannsynlighetsvurdering. I denne sammenheng presiseres det at Fylkesmannen konkluderer med brudd på regelverket der vi finner sannsynlighetsovervekt for dette.

1.4 Tilsynets omfang, formål og avgrensning

Fylkesmannen har kontrollert følgende tema i dette tilsynet:

- Skolenes etterlevelse av de rettslige saksbehandlingskravene som gjelder når vedtak om spesialundervisning fattes, jf. forvaltningsloven kapittel V.

Kommunen har et overordnet ansvar for å sikre at barn i den offentlige skolen får et godt og forsvarlig opplæringstilbud. Det overordnede formålet med Fylkesmannens tilsynet er å bidra til å sikre etterlevelse av regelverket og derigjennom kvaliteten på opplæringstilbudet.

Elever som ikke har, eller som ikke kan få et tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning. Vedtak om spesialundervisning er enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2. For enkeltvedtak gjelder formkrav og forvaltningslovens saksbehandlingsregler skal følges.

Forvaltningsloven har prosessuelle regler, regler om fremgangsmåten som forvaltningen skal følge når det skal fattes enkeltvedtak. Disse reglene skal skolene følge når de utøver offentlig myndighet og fatter vedtak om spesialundervisning.

For de elevene som kan ha rett til spesialundervisning, eller for de som har slik rett, vil en ivaretagelse av minimumskravene i forvaltningsloven kapittel V ha stor betydning for hvor godt de selvstendig vil kunne klare å ivareta sin egen rettssikkerhet knyttet opp i mot retten til spesialundervisning.

For at elever skal kunne vurdere om de får den retten de har hjelp til, herunder blant annet kvaliteten på spesialundervisningstilbudet, må vedtakene være av en slik kvalitetsmessig art at dette er noe man i lys av vedtakenes innhold og begrunnelse faktisk kan vurdere.

Formålet med tilsynet på forvaltningskompetanse er derfor å undersøke om skolene fatter vedtakene sine på prosessuell riktig måte.

Tilsynet skal bidra til å sikre at saksbehandlingsreglene som gjelder når vedtak fattes blir etterlevd.

Konklusjonene i tilsynet har sitt grunnlag i et gitt kildemateriale og er gjort med utgangspunkt i Fylkesmannens kunnskap om forholdene per dags dato. Det er derfor ikke sikkert at alle mulige brudd på regelverket er avdekket.

Fylkesmannen understreker at det materielle innholdet i vedtakene ikke er kontrollert. Tilsynet vurderer altså ikke hvorvidt en elev har rett til spesialundervisning eller ikke og innholdet av spesialundervisningen som eventuelt er innvilget.

2. Forvaltningsloven kapittel V

2.1 Innledning

Nedenfor vil Fylkesmannen presentere de lovkrav og det rettslige innholdet i bestemmelsene i forvaltningsloven kapittel V, som Fylkesmannen har vurdert når Fylkesmannen har undersøkt dokumentasjonen som er innsendt. Fylkesmannen har vurdert forvaltningslovens §§ 23, 24, 25 og 27.

2.2 Formene for enkeltvedtak

Forvaltningsloven § 23 slår fast;

Et enkeltvedtak skal være skriftlig om ikke dette av praktiske grunner vil være særlig byrdefullt for forvaltningsorganet.

Dette betyr at når skolen har vurdert faktum mot innholdet i en gitt rettsregel, subsumert og fattet et vedtak, stiller forvaltningsloven § 23 krav om at vedtaket som hovedregel nedtegnes skriftlig. Unntaket som stilles opp i rettsregelen er snever og kommer sjelden til anvendelse.

2.3 Når enkeltvedtak skal grunngis

Forvaltningsloven § 24 slår fast;

Enkeltvedtak skal grunngis. Forvaltningsorganet skal gi begrunnelsen samtidig med at vedtaket treffes.

I andre saker enn klagesaker kan forvaltningsorganet la være å gi samtidig begrunnelse dersom det innvilger en søknad og det ikke er grunn til å tro at noen part vil være misfornøyd med vedtaket. Det samme gjelder i saker om fordeling av tillatelser eller andre fordeler mellom flere parter. En part kan likevel kreve begrunnelse gitt etter at vedtaket er truffet. Krav om begrunnelse må framsettes i løpet av klagefristen eller - om ingen klagefrist løper - senest 3 uker etter at parten mottok underretning om vedtaket. Bestemmelsene i §§ 29, 30 og 31 gjelder tilsvarende.

Grunngiing kan unnlates i den utstrekning begrunnelse ikke kan gis uten å røpe opplysning som parten etter § 19 ikke har krav på å bli kjent med. I tilfelle som går inn under § 19 første ledd bokstav d, skal begrunnelse på anmodning gis en representant for parten når ikke særlige grunner taler mot det, likevel slik at muntlig orientering kan tre istedenfor skriftlig grunngiing.

Kongen kan for særskilte saksområder gi bestemmelser om at grunngiing kan unnlates når særlige forhold gjør det nødvendig. Likeledes kan Kongen bestemme at visse vedtak som går inn under første ledd skal grunngis etter reglene i annet ledd, eller at visse vedtak som går inn under annet ledd skal grunngis etter reglene i første ledd.

Bestemmelsen fastsetter at enkeltvedtak skal begrunnes. Ut over dette fastsetter bestemmelsen tidspunktet for når en part har rettslig krav på å få den skriftlige begrunnelsen for vedtaket.

Formålet med kravet til begrunnelse er at parten får en redegjørelse om hva vedtaket bygger på. Gjennom begrunnelsesplikten vil man kunne oppnå forståelse fra partens side for at avgjørelsen er riktig, og muligheter for parten til å vurdere klagesak, Sivilombudsmannsklage eller rettssak. Dette er viktig for at parten skal kunne ivareta sin egen rettssikkerhet.

2.4 Begrunnelsens innhold

Forvaltningsloven § 25 slår fast;

I begrunnelsen skal vises til de regler vedtaket bygger på, med mindre parten kjenner reglene. I den utstrekning det er nødvendig for å sette parten i stand til å forstå vedtaket, skal begrunnelsen også gjengi innholdet av reglene eller den problemstilling vedtaket bygger på.

I begrunnelsen skal dessuten nevnes de faktiske forhold som vedtaket bygger på. Er de faktiske forhold beskrevet av parten selv eller i et dokument som er gjort kjent for parten, er en henvisning til den tidligere framstilling tilstrekkelig. I tilfelle skal det i underretningen til parten vedlegges kopi av framstillingen.

De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn, bør nevnes. Er det gitt retningslinjer for skjønnsutøvingen, vil i alminnelighet en henvisning til retningslinjene være tilstrekkelig.

Bestemmelsen stiller opp minimumskrav til hva en begrunnelse må inneholde. Det bør likevel alltid vurderes å gi en mer utfyllende begrunnelse.

Bestemmelsen stiller i første ledd krav om at det i begrunnelsen skal vises til de rettsregler som vedtaket bygger på. Et unntak fra dette gjelder dersom parten kjenner reglene. Ordlyden i bestemmelsen kan tilsi at unntaket ofte kan komme til anvendelse. For at unntaket skal anvendes må det imidlertid være klart at parten ikke bare kjenner generelt til det regelsett som gjelder, men at parten har detaljkunnskap om den regel som vedtaket bygger på. Å vise rettsreglene som et vedtak bygger på er så elementært at det derfor bør høre til sjeldenhetene at unntaksregelen får anvendelse.

I andre ledd er det krav om begrunnelsen skal nevne de faktiske forhold som vedtaket bygger på. Dette betyr at de fakta som er lagt til grunn, må fremstilles så fullstendig at det er mulig for parten å forstå at lovens vilkår for å treffe vedtak er til stede. Hvor inngående redegjørelsen for de faktiske forhold skal være, er avhengig av den enkelte sak. Om rekkevidden av begrunnelsesplikten på dette punktet heter det i Ot.prp. nr. 75 (1993-1994) på side 70 blant annet at:

«[i]nnledningsvis er det grunn til å understreke at bestemmelsene i fvl. § 25 andre ledd ikke pålegger forvaltningsorganene en plikt til å gi en fullstendig og detaljert redegjørelse for alle sider av saksforholdet i den enkelte sak. Alle faktiske forhold som er av betydning for saken, forutsettes selvsagt å være bragt på det rene når vedtaket treffes. I § 25 andre ledd heter det imidlertid bare at disse «kort» skal nevnes i selve begrunnelsen til partene. Hvor utførlig det må orienteres om de faktiske forhold man har lagt vekt på, vil som påpekt i høringsnotatet bero på de konkrete forhold i den enkelte sak. Minstemålet må være at framstillingen er så fullstendig at den viser at lovens vilkår for å treffe vedtak er oppfylt. Ofte vil det imidlertid være tilstrekkelig å gi en dekkende sammenfatning av saksforholdet, der en utelater uvesentlig detaljer og forhold uten betydning for avgjørelsen.»

Forarbeidene sier dermed at det må gjøres en konkret vurdering ut fra saksforholdet i den enkelte sak.

Bestemmelsens tredje ledd gir etter sin ordlyd ingen plikt til å redegjøre for skjønnsutøvelsen, men bestemmer at de hovedhensyn som har vært avgjørende for skjønnnet, bør nevnes. Etter gjeldende rett tolkes imidlertid «bør» som «skal», at det som hovedregel foreligger en plikt til å redegjøre for

hovedhensynene som har vært avgjørende for skjønnnet. Når det gjelder kravet til begrunnelsens innhold etter tredje ledd er det lite rettspraksis på dette. En retningslinje kan likevel stilles opp etter avgjørelsen i Isene-dommen (Rt. 1981 s. 745), desto mer inngripende et vedtak er, desto mer skjerpes kravene til begrunnelse. I et inngripende vedtak må det av begrunnelsen fremgå at vedtaket er truffet etter et saklig og forsvarlig skjønn. Hvor detaljerte krav som stilles, beror likevel på vedtakets karakter, jf. Rt. 2000 s. 1066.

2.5 Underretning av vedtaket

Forvaltningsloven § 27 slår fast;

Det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket, skal sørge for at partene underrettes om vedtaket så snart som mulig. Dersom en mindreårig over 15 år er part i saken og blir representert av verge, skal organet også underrette den mindreårige selv. Underretning skal gis av det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket, hvis ikke særlige grunner tilsier at dette overlates til et annet organ. I regelen gis underretning skriftlig. Er det særlig byrdefullt for forvaltningsorganet å gi skriftlig underretning, eller haster saken, kan underretning gis muntlig eller på annen måte. I så fall kan en part kreve å få vedtaket skriftlig bekreftet. Underretning om vedtaket kan helt unnlates for så vidt underretning må anses åpenbart unødvendig og vedtaket ikke medfører skade eller ulempe for vedkommende part.

I saker der begrunnelsen etter § 24 skal gis samtidig med vedtaket, bør grunnene gjengis i underretningen. Der dette på grunn av særlige forhold ikke kan gjennomføres, og likeledes der partene kan kreve grunnlag etter § 24 annet ledd, skal det i underretningen isteden gis opplysning om på hvilken måte partene kan bli kjent med begrunnelsen.

I underretningen skal videre gis opplysning om klageadgang, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåte ved klage, samt om retten etter § 18, jfr § 19 til å se sakens dokumenter. Dersom vedtaket kan tenkes gjennomført til skade for parten før klagesaken er avgjort, skal det også gjøres merksom på adgangen til å be om at gjennomføringen utsettes, jfr. § 42 første ledd. Er det etter § 27 b i loven her eller etter særskilt lovbestemmelse et vilkår for søksmål at klageadgangen er nyttet, eller at søksmålet anlegges innen en viss frist, skal parten i underretningen om vedtaket også gjøres oppmerksom på dette. I motsatt fall kommer slike vilkår for søksmål ikke til anvendelse overfor parten.

I tillegg til veiledningen etter tredje ledd skal underretningen om enkeltvedtak til sakens parter opplyse om følgende når forholdene gir grunn til det:

- a) adgangen til å søke fritt rettsråd,
- b) forvaltningsorganenes veiledningsplikt etter § 11 og forskrifter gitt i medhold av den, og
- c) adgangen til å få tilkjent sakskostnader etter § 36.

Bestemmelsens første ledd gir regler om forvaltningens plikt til å underrette partene om at vedtak er fattet. Andre ledd regulerer plikten til å gi underretning om begrunnelsen for vedtaket. I tredje ledd gis det nærmere regler om innholdet i underretningen. Og i fjerde ledd er det regler om veiledning.

Hovedregelen i første ledd er at når vedtak er fattet, så skal parten underrettes om vedtaket som er fattet så snart som mulig. Dette betyr i praksis at underretning skal skje umiddelbart. Underretningen skal også i regelen gis skriftlig, som innebærer at vedtaket som er fattet underrettes parten gjennom et skriftlig brev. Det betyr at når vedtak nedtegnes skriftlig i et brev som sendes parten som underretning, så skjer det to ulike prosesser etter forvaltningsloven samtidig, jf. forvaltningsloven § 24 (samtidig begrunnelse), jf. 27 første ledd.

I første ledd, femte og syvende setning, er det oppstilt to ulike unntak fra plikten til å underrette en part om vedtak som er fattet. Ingen av disse unntakene kan tenkes å komme til anvendelse på vedtak etter tilskuddsforskriften.

Etter andre ledd er regelen at der parten har krav på samtidig begrunnelse, jf. forvaltningsloven § 24, skal som hovedregel også begrunnelsen for vedtaket gjengis i underretningen av vedtaket til parten.

I tredje ledd fastsettes det en nærmere oversikt over hva underretningen av vedtaket også skal opplyse om.

Fjerde ledd har som nevnt regler om veiledning. Bestemmelsen stiller krav til at underretningen av vedtaket opplyser om informasjon listet opp i bokstav a til c når forholdene i saken gir grunn til det. Dette er en skjønnsmessig vurdering som må foretas av organet som underretter om vedtaket.

3. Vedtak om spesialundervisning

3.1 Innledning – Kort om spesialundervisning

Etter opplæringslova § 5-1 følger det at:

«Elevar som ikkje har eller som ikkje kan få tilfredsstillande utbytte av det ordinære opplæringstilbodet, har rett til spesialundervisning.»

I vurderinga av kva for opplæringstilbod som skal givast, skal det særleg leggjast vekt på utviklingsutsiktene til eleven. Opplæringstilbodet skal ha eit slikt innhald at det samla tilbodet kan gi eleven eit forsvarleg utbytte av opplæringa i forhold til andre elevar og i forhold til dei opplæringsmåla som er realistiske for eleven. Elevar som får spesialundervisning, skal ha det same totale undervisningstimetalet som gjeld andre elevar, jf. § 2-2 og § 3-2.»

Opplæringslova § 5-1 første ledd lovfester at elever som ikke har eller kan få et tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning.

Spørsmålet om vilkårene for spesialundervisning er oppfylt, skal avgjøres etter en konkret vurdering av om elevene får tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringa. Om en elev skal få spesialundervisning, er derfor et stykke på vei avhengig av hva kommunen har satt inn av organisatoriske og pedagogiske differensieringstiltak innenfor den ordinære opplæringen.

Det er ikke noe entydig kriterium hva som er tilfredsstillende utbytte, og spørsmålet må vurderes ut fra skjønn. Dersom eleven ikke har noe konkret utbytte av den ordinære opplæringen, er vilkåret oppfylt. Det er likevel sjelden eleven enten har fullt utbytte eller ikke noe utbytte i det hele tatt. Som regel har eleven større eller mindre utbytte av opplæringen. I at utbyttet skal være tilfredsstillende, ligger det derfor at eleven kan ha rett til spesialundervisning også der eleven har et visst utbytte av opplæringen.

På grunn at det store skjønnsmessige aspektet som ligger i vurderingen av retten til spesialundervisning er det særlig viktig at forvaltningslovens regler i kapittel V etterleves for at elev og foresatte skal kunne ivareta sin rettssikkerhet på best mulig måte. Antall klager og henvendelser til Fylkesmannen som gjelder spesialundervisning viser også at det ikke alltid er samsvar mellom kommune/skole og foresatte sin forståelse.

3.2 Fylkesmannens undersøkelser og vurderinger

Fylkesmannen har gjennomgått og sett på den innsendte dokumentasjonen fra Røros kommune.

3.2.1 Forvaltningsloven § 23 – Formene for enkeltvedtak.

Av innsendt dokumentasjon ser Fylkesmannen at Røros skole og Glåmos oppvekstsenter i åtte ulike brev har fattet åtte ulike vedtak om spesialundervisning.

Fylkesmannen konkluderer etter dette med at vedtakene er nedtegnet skriftlig i tråd med forvaltningsloven § 23.

3.2.2 Forvaltningsloven § 24 – Når enkeltvedtak skal grunngis.

I både Røros skole og Glåmos oppvekstsenter sine vedtak om spesialundervisning framkommer forhold som er med og redegjør hva vedtaket bygger på.

Fylkesmannen konkluderer med at vedtakene om spesialundervisning er begrunnet og at begrunnelsen er gitt samtidig med vedtaket, jf. forvaltningsloven § 24 første ledd.

3.2.3 Forvaltningsloven § 25 – Begrunnelsens innhold.

Fylkesmannen har ovenfor konkludert med at skolene har begrunnet vedtakene om spesialundervisning. Fylkesmannen vil nedenfor vurdere om begrunnelsen som er gitt oppfyller minimumskravene til begrunnelsens innhold som stilles i forvaltningsloven § 25.

I alle åtte vedtakene om spesialundervisning er opplæringslova § 5-1 som hjemler retten til spesialundervisning inntatt i sin helhet.

Ingen av vedtakene viser imidlertid til opplæringslova § 5-3 om sakkyndig vurdering. Hva den sakkyndige vurderingen etter opplæringslova § 5-3 konkluderer med har stor betydning for om spesialundervisning etter § 5-1 innvilges eller ikke. I § 5-3 fjerde ledd står det i tillegg at dersom vedtaket fra kommunen avviker fra den sakkyndige vurderingen, stilles det særskilt krav om å begrunne hvorfor kommunen mener at eleven likevel får et opplæringstilbud som oppfyller retten etter § 5-1. Vedtakene om spesialundervisning bygger dermed også på opplæringslova § 5-3.

Av forvaltningsloven § 25 er det imidlertid ikke et ubetinget krav om å vise til alle de rettsreglene som vedtaket bygger på, dersom parten kjenner reglene. For at unntaket skal komme til anvendelse, er det som nevnt under gjennomgangen av det rettslige innholdet i forvaltningsloven kapittel V, et krav om detaljkunnskap om reglene. Fylkesmannen legger etter sin vurdering til grunn at det er få foreldre som kan sies å ha detaljkunnskap om opplæringslova § 5-3.

Fylkesmannen finner etter sin vurdering derfor at Røros skole og Glåmos oppvekstsenter begrunnelse for vedtak om spesialundervisning ikke viser til alle de rettsregler som vedtakene bygger på.

Fylkesmannen har dermed konkludert med at det foreligger brudd på regelverket etter forvaltningsloven § 25 første ledd.

I andre ledd er det krav om at begrunnelsen skal nevne de faktiske forhold som vedtaket bygger på. Som nevnt under rettslige krav, betyr dette at de fakta som er lagt til grunn, må fremstilles så fullstendig at det er mulig for parten å forstå at lovens vilkår for å treffe vedtak er til stede.

I alle vedtakene blir det vist til den sakkyndige vurderingens og konklusjon i denne, som grunnlag for at spesialundervisning er innvilget. Vedtakene til Røros skole som begge er fattet i brev av 7. oktober 2017 til enkelte faktiske forhold ved elevens skolesituasjon som begrunner behovet for spesialundervisning. Skolens øvrige to øvrige vedtak, fattet i brev av 6. oktober 2017 viser ikke til faktiske forhold ved elevens skolesituasjon som begrunner behovet for spesialundervisning. Ingen av vedtakene til Glåmos oppvekstsenter viser til faktiske forhold ved elevens skolesituasjon som begrunner behovet for spesialundervisning.

Etter forvaltningsloven § 25 andre ledd andre setning, vil imidlertid en henvisning til en tidligere fremstilling av de faktiske forhold være tilstrekkelig, såfremt denne fremstillingen er gjort kjent for

parten. Begge alle de sakkyndige vurderingene Fylkesmannen har sett inneholder faktiske forhold som er med og begrunner behovet for spesialundervisning etter opplæringslova § 5-1.

Av de sakkyndige vurderingene kommer det fram at denne sendes i kopi til elevenes foresatte. Fylkesmannen legger dermed til grunn at de faktiske forhold som begrunner behovet for spesialundervisning er gjort kjent for parten gjennom at det vises til den sakkyndige vurderingen i underretningen av vedtaket.

Fylkesmannen konkluderer deretter med at skolenes henvisning til den sakkyndige vurderingen som grunnlag for innvilgelse av spesialundervisning i vedtakene er tilstrekkelig, jf. forvaltningsloven § 25 andre ledd andre setning, med hensyn til å nevne de faktiske forhold som vedtaket bygger på.

Når skolen innvilger eller avslår spesialundervisning så vurderer skolen om eleven har et tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen. Dette er en skjønnsmessig vurdering. Opplæringstilbudet som blir vedtatt bygger også på en skjønnsmessig vurdering.

Ingen av vedtakene nevner de hovedhensyn som har vært avgjørende ved skolens utøving av skjønn.

Forvaltningsloven § 25 tredje ledd har ikke samme åpning som foreligger etter bestemmelsens andre ledd, med hensyn til å henvise til en tidligere framstilling som er kjent for parten.

Fylkesmannen konkluderer derfor med at det foreligger brudd på regelverket etter forvaltningsloven § 25 tredje ledd når skolene i sin begrunnelse av vedtaket ikke nevner de hovedhensyn som har vært avgjørende ved skolens utøvelse av skjønn.

3.2.4 Forvaltningsloven § 27 – Underretning av vedtaket.

Gjennom sine brev av 6. og 7. oktober 2017 underretter Røros skole elevene ved sine foresatte om vedtak om spesialundervisning som er fattet. Glåmos oppvekstsesenter gjør tilsvarende gjennom sine brev av henholdsvis 9. januar, 6. mars, 1. juli og 15. august 2017. Begge skolene oppfyller følgelig plikten de har til å underrette partene om vedtak som er fattet. Skolene oppfyller også kravet til å underrette partene så snart som mulig når vedtak er fattet. Underretningen av vedtakene oppfyller også hovedregelen om at denne skal skje skriftlig.

Begrunnelsen for vedtakene er også gjengitt i underretningen av vedtaket.

I underretningen av vedtakene er det gitt opplysning om klageadgang, klagefrist, den nærmere fremgangsmåten ved klage og klageinstans. I Røros kommunes uttalelse til den foreløpige rapporten av 16. oktober 2017, blir det presisert at det i vedlegget til vedtakene, «Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak – Sem og Stenersen» blir opplyst om retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19 til å se sakens dokumenter.

Fylkesmannen har dermed endret konklusjonen fra foreløpig tilsynsrapport. Det konkluderes følgelig med ingen brudd på regelverket etter forvaltningsloven § 27 tredje ledd.

3.3 Fylkesmannens konklusjon

Fylkesmannen har etter sin undersøkelse og vurdering av Røros skole og Glåmos oppvekstsesenter sin praksis knyttet til etterlevelsen av bestemmelsene i forvaltningsloven kapittel V avdekket svakheter og mangler som gjør at vi har konkludert med at det foreligger to forskjellige regelverksbrudd:

1. Det ene er at skolene ikke viser til alle de rettsregler som vedtakene bygger på, jf. forvaltningsloven § 25 første ledd.

2. Det andre er at skolene ikke nevner de hovedhensyn som har vært avgjørende ved skolenes utøvelse av skjønn, jf. forvaltningsloven § 25 tredje ledd.

4. Fylkesmannens reaksjoner

4.1 Røros kommunes frist til å rette brudd på regelverket

Som nevnt er det konstatert brudd på regelverket i tilsynsrapporten kapittel 3. Etter kommuneloven § 60 d andre ledd skal kommunen gis en rimelig frist til å rette forholdet før pålegg benyttes.

Fylkesmannen har funnet at Røros kommune vil ha en rimelig frist til å rette regelverksbruddene, når fristen settes til:

24. november 2017

4.2 Forhåndsvarsel om pålegg om retting av brudd på regelverket

Etter forvaltningsloven § 16 varsles kommunen om at Fylkesmannen kan komme til å vedta følgende pålegg:

- Røros kommune må sørge for at Røros skole og Glåmos oppvekstsenter etterlever de rettslige kravene i forvaltningsloven §§ 25 første og tredje ledd.

Røros kommune må i denne forbindelse se til at:

- a. begrunnelsen av vedtakene viser til alle de rettsreglene som vedtaket bygger på, jf. forvaltningsloven § 25 første ledd.
- b. begrunnelsen av vedtak nevner de hovedhensyn som har vært avgjørende ved skolens utøvelse av skjønn, jf. forvaltningsloven § 25 tredje ledd.

Kommunen har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18. Pålegge om retting er enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b, og vil kunne påklages av Røros kommune. Klageinstansen er Utdanningsdirektoratet.